

Groen onttroont N-VA als studentenpartij

VERKIEZINGSPEILING 2019

VERKIEZINGEN

Partijprogramma's
hoger onderwijs
doorgezicht

VERKIEZINGEN

Wie wordt de
nieuwe minister van
Onderwijs?

NAVRAAG MET KOEN GEENS

'Groen of geel is
makkelijker dan
oranje'

In deze editie

REEKS: HET SCHADUWKABINET

'Iedereen moet zijn plaats kennen'

ANDRÉ OOSTERLINCK, VOORZITTER ASSOCIATIE KU LEUVEN — 8-10

ONDERWIJS: VOORSCHRIFTEN INTEGRITEIT NOG WEINIG AFGEDWONGEN

Bestrijding fraude nog altijd moeilijk

WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT HOGER OP AGENDA 5-6

onderwijs > Verkiezingen Stura uitgesteld — 7

dossier > N-VA om het roer op onderwijs over te nemen? — 12-13

dossier > Partijprogramma's doorgelicht — 14-15

dossier > Groen onttroont N-VA als studentenpartij — 16-17

dossier > Proffen kiezen voor Groen — 18-19

sociaal > Peter Baekelmans: priester, yogi en meer — 22-23

internationaal > Gele hesjes dringen ENA naar exit — 27

cultuur > Videoreus YouTube niet meer weg te denken — 28-29

beeldreeks — 20-21

cultip — 29-30

onderhond — 30

strip — 31

KU Leuven — 36-37

'Empathie moet leefbaar zijn'

Leve de zijlijn!

Een artikel en masterclass over het cursiefje, met bijdragen van Arthur Hendrikx, Abel Romkes en Vincent Cuypers — 24-26

EDITORIAAL

Driemaal is scheepsrecht

De studentenraad heeft de vertegenwoordiging weer op de sporen gezet na een rampjaar, schreven wij in de vorige *Veto*. Het hernieuwde vertrouwen in de studentenraad verdwijnt door de gebeurtenissen van de laatste paar dagen als sneeuw voor de zon (zie p. 7). Een cynische vaststelling: niemand keek er nog van op.

Studentenparticipatie is ver voorbij haar eigen doel geschoten wanneer een individu de vertegenwoordiging kan lamleggen. Verschillende mandatarissen zien een 'intern structureel falen' in het feit dat het orgaan pas na een jaar ingrijpt in een brandende interne keuken. 'Een organisatie als Stura berust op vrijwilligers en hoort een aangename omgeving te zijn', klinkt het.

Toegegeven, een omgeving waarin jongvolwassenen buitengewoon veel macht in handen kunnen krijgen door aanwezigheid in allerlei beleidsraden, is misschien niet altijd een aangename omgeving. Maar als Stura er als organisatie tot tweemaal toe (vorig jaar gebeurde hetzelfde, maar dan met andere mensen) niet in slaagt zichzelf te beschermen tegen menselijke gebreken, moet ze zichzelf misschien eens grondig herdenken. Ze kan beginnen met mensen niet zoveel macht toe te laten en de machocultuur die er heerst onder ogen te komen.

De Algemene Vergadering van Stura telt een honderdtal facultaire vertegenwoordigers in een groot halfrond met de centrale macht in het midden. Daar het woord nemen is voor velen niet evident, laat staan kritisch zijn. Vernieuwende ideeën bereiken het spreekgestoelte vaak niet. In de wandelgangen is het vooral belangrijk wie je bent: een 'leuke' of een gewone preses.

Als een groot halfrond vol met 'machtigen der aard' niet functioneert, moet het er maar aan geloven. Breek die macht dan op. Stura kan ook meer controlemechanismen te berde brengen. AV-leden kunnen het zich gewoon niet permitteren slaapdronken aanwezig te zijn bij belangrijke vergaderingen.

Een decennialang conflict tussen studenten en academische overheid leverde vorig jaar volwaardig medebestuur op. De studenten schopten het onder rector Sels tot het Gemeenschappelijk Bureau, de facto het belangrijkste beleidsorgaan aan de KU Leuven. Klein minpuntje: enkel de voorzitter van Stura mag er zitten, zonder controle vanuit de achterban, zonder verantwoording. Door zo'n zitje te aanvaarden, word je bovendien helemaal deel van het beleid en kan je er nog weinig druk op zetten van buitenaf. Als je de prijs eigenlijk niet kunt betalen, wijs het aanbod dan af.

Waar we blij om mogen zijn? Dat deze gebeurtenissen tijdens een verkiezing plaats vonden en niet midden op het jaar, bijvoorbeeld enkele dagen voor een rector grootschalige herzieningsplannen aankondigt. De huidige mandatarissen blijven nog enkele maanden op post. Tijd genoeg om rustig een nieuw team voor te bereiden en echt na te denken over de vele olifanten in de kamer. ☺

Vinsent Nollet is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door [Anneka Robeyns](#)

Ondertussen in Alabama...

"Dat daar is een kwaadaardig gezwel op je eierstokken, het wordt ook wel eens de 'Amerikaanse staat' genoemd. Wanneer kan je het laten weghalen? Dan pak ik mijn agenda erbij."

Voorschriften integriteit nog weinig afgedwongen

© Kaylan Saro

Bij de opening van het academiejaar maakte rector Luc Sels van wetenschappelijke integriteit een van zijn belangrijkste strijdpunten. Een jaar later blijven er nog heel wat vragen.

door [Ana Van Liedekerke](#), [Victor Van Driessche](#) en [Vinsent Nollet](#)

Plagiaat is voor studenten hoofdzonde nummer één. Wie erop betrapt wordt, riskeert een plekje aan de schandpaal en in het ergste geval een uitsluiting uit de universiteit. Op vlak van inbreuken op wetenschappelijke integriteit is er voor studenten vaak *zero tolerance*. Tegelijkertijd wekt een geval zoals dat van Marc Hooghe bij veel studenten de indruk dat er voor soortgelijke problemen bij vast benoemde onderzoekers meer tolerantie is. Zonder al te veel uitleg aan de buitenwereld over de zwaarte van de feiten, is Hooghe vandaag immers nog steeds professor. Het creëert ook bij het academisch personeel een gevoel van straffeloosheid.

'Natuurlijk staat er ons wel het een en ander te doen wat betreft sloppy science'

[Luc Sels](#), rector KU Leuven

Luc Sels beloofde in zijn openingspeech van dit academiejaar alvast van wetenschappelijke integriteit aan de KU Leuven een topprioriteit te maken. Voor een definitie van integriteit richtte hij zich daarbij tot *motivational speaker* Charles Marshall: '*doing the right thing when you don't have to*'. Omdat het aantoonde dat er een inspanning voor vereist is. Integriteit is een morele houding die van onderzoekers geëist wordt, maar die helaas niet in alle gevallen een vanzelfsprekendheid is.

Vandaar dat in 2007 de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (CWI) in het leven geroepen werd om de normen rond wetenschap

pelijke integriteit te specificeren en de naleving ervan op te volgen. Een stand van zaken leert nu dat er vooral op vlak van preventie het afgelopen jaar veel actie ondernomen is. Bij de bestrijding van laakbare onderzoekspraktijken blijkt er nog meer werk aan de winkel. Vooral professoren lijken nog vaak buiten schot te blijven.

Weinig meldingen

De CWI onderscheidt globaal genomen inbreuken op vier fronten. De hoofdzonden zijn falsificatie, fabricatie en plagiaat (FFP). Meestal komen echter zogenaamde QRPs (*questionable research practices*) in het vizier, praktijken die te maken hebben met ongelegitimeerd auteurschap

of onzorgvuldig omspringen met data. Dit zijn de zogenaamde 'grijze zones'.

Vooral die laatste vormen van fraude blijken echter vaak niet gesignaleerd te worden. Jaarlijks komen er bij de commissie slechts vijf tot tien meldingen van inbreuken op wetenschappelijke integriteit binnen, grotendeels over auteurszaken. Grove FFP-inbreuken zouden in de realiteit slechts sporadisch voorkomen.

Tegelijk geeft maar liefst een op drie onderzoekers zelf aan zich wel eens schuldig te maken aan twijfelachtige wetenschappelijke praktijken. Volgens hoogleraar Medische Ethiek Kris Dierickx ligt dat cijfer in realiteit zelfs nog hoger.

Een rondvraag leert alvast dat er wel heel wat klachten zijn, maar dat deze vaak niet gemeld worden. Een reden daarvoor zou kunnen zijn dat klachten niet anoniem ingediend kunnen worden, tenzij de vicerector onderzoeksbeleid een uitzondering maakt.

Volgens Dierickx klopt dat echter niet. 'Mensen die melding maken, zijn - indien ze dat wensen - alleen bekend bij het meldpunt, dus bij één persoon op de hele universiteit. Verder worden namen nooit doorgegeven. Ik denk dat je dat anoniem mag noemen.'

Grijze zones

Een ander probleem van de commissie is dat ze lang niet bij iedereen bekend is. Voorzitter Inge Lerouge: 'We proberen daaraan te werken, maar het zou wel kunnen dat we nog niet bij iedereen gekend zijn. We hebben een website, maar de vraag is wie die kent.' Daarbovenop komt dat niet alle onderzoekers weten wat de normen precies zijn. Bij een doctoraatsstudent uit Gasthuisberg klinkt het: 'wat als grijze zone beschouwd wordt, zien de meesten niet als "verkeerd".'

'Brondata blijven nu al vaak beschikbaar voor de buitenwereld. Allerlei evoluties doen de geneigdheid om data te vervalsen slinken'

Luc Sels

Het beleid zet daar de laatste tijd wel meer op in, met opleidingen en infosessies voor promotoren en doctorandi. En dat blijkt nodig. 'Onze promotor had ons meegenomen naar zo'n sessie, maar daar bleek al gauw dat we eigenlijk helemaal opnieuw moesten beginnen met het verzamelen van onze data', zegt de doctoraatsstudent. 'We hadden de regelgeving rond privacy zonder het te weten volledig aan onze laars gelapt.'

Hoewel de CWI zelf benadrukt dat preventie een uitgangspunt is, blijft hun hoofdtaak wel de behandeling van klachten. Lerouge: 'De CWI werkt op basis van een melding, dan pas wordt een onderzoek gestart'. De basiswerking van de commissie is daardoor vooral reactief. Vorig jaar zei ze daarover nog in *Veto*: 'Au fond komt de commissie er slechts aan te pas als het te laat is.' Actief op zoek gaan naar gevallen van fraude is vooralsnog geen prioriteit.

Esthetische aanpassingen

Onderzoekers hebben er in ieder geval baat bij hun naam onder zoveel mogelijk artikels te plaatsen. Publicaties tikken immers aan bij het zoeken naar onderzoeksfondsen en internationale erkenning. *Guest authorship*, waarbij een naam boven een publicatie wordt

'Ik weet van collega's in andere disciplines dat zij op publicaties verschijnen waar zij hooguit esthetische aanpassingen aan hebben gedaan'

anonieme hoogleraar in de Humane Wetenschappen

gezet omwille van invloed of prominentie, zonder eigenlijke substantiële medewerking, glipt op die manier gemakkelijk tussen de mazen van het net.

'Ik weet van collega's in andere disciplines dat zij op publicaties verschijnen waar zij hooguit esthetische aanpassingen aan hebben gedaan', zegt een hoogleraar uit Humane Wetenschappen. 'Dat is voornamelijk een probleem in de Biomedische Wetenschappen.' Toch blijven die zaken dus vaak nog onder de radar.

Een onderzoeker die zelf bij experts informatie wilde inwinnen over zo'n 'grijze zone'-geval, kreeg bijvoorbeeld al snel te horen dat het erg moeilijk zou worden om klacht neer te leggen. 'De gedupeerde collega voor wie ik wilde opkomen, werkt in een discipline met bepaalde tradities. Als we een procedure zouden opstarten, konden we net zo goed heel het departement meesleuren, kreeg ik te horen.'

Vertrouwelijkheid of doofpotcultuur?

Hoewel er dus duidelijke voorschriften bestaan, hebben machtige individuen er geen belang bij dat ze worden gevolgd en worden ze bovendien weinig afgedwongen. Ook zijn er weinig gevallen van fraude die onder de aandacht komen, 'omdat de KU Leuven daar gebonden is door allerlei regels en procedures die ook door advocatenteams van machtige beklagden gebruikt kunnen worden om druk te zetten', stelt een onderzoeker die van enkele gevallen op de hoogte is. 'Bij een aantal "gewone academici" ontstaat zo een indruk van straffeloosheid. Er wordt ook geen ruchtbaarheid gegeven aan de sancties die er wel vallen.'

Vanuit het beleid klinkt er vooral daadkracht. De voornaamste punten voor rector Luc Sels zijn een herevaluatie van het tuchtreglement en de vraag rond vertrouwelijkheid. 'Ik ga niet mee in het *doom and gloom*-sfeertje. Natuurlijk staat er ons wel het een en ander te doen wat betreft *sloppy science*. We zijn ook toe aan een grondige discussie over de tuchtprocedure en over de vraag of de voorziene sancties voldoende gepast zijn.'

'Er is geen sprake van een doofpotcultuur', stelt Sels. 'Maar ik weet waar het vandaan komt en naar welke casussen er dan verwezen wordt.' De regels rond vertrouwelijkheid zijn momenteel erg strikt en staan niet toe openlijk te communiceren over sancties. 'Dat levert de instelling problemen op omdat het zo overkomt alsof er geen of slechts lichte sancties uitgesproken zijn en alsof we iets te verbergen hebben. Terwijl er echt wel serieuze sancties zijn.'

'Vertrouwelijkheid is logisch', vult Sels aan, 'maar met de directe getroffen en het recht op informatie van de directe collega's in het achterhoofd moet het debat daarover wel gevoerd worden. Het gevoel van straffeloosheid moeten we willen voorkomen.' Ook Dierickx vindt het belangrijk dat de universiteit over dergelijke zaken op zijn minst in algemene termen communiceert, 'opdat collega's of studenten kunnen leren uit de fouten van anderen'.

'Trust us, we are a university'

Hoe hardnekkig ook, de rector is er gerust in dat de problemen in de toekomst steeds beter aangepakt zullen worden. 'Zaterdag namen wij met de 23 LERU-rectoren (*League of European Research Universities, red.*) nog duidelijke engagementen op rond open science en de evolutie naar een *open research data*. Brondata blijven nu al vaak beschikbaar voor de buitenwereld. Allerlei evoluties doen de geneigdheid om data te vervalsen slinken. Je ziet dat ook in metastudies. Het neemt niet weg dat je de teugels natuurlijk strak moet houden.'

'Onze promotor had ons meegenomen naar zo'n sessie, maar daar bleek al gauw dat we eigenlijk helemaal opnieuw moesten beginnen met het verzamelen van onze data'

anonieme doctoraatsstudent uit Gasthuisberg

Ook over Lirias, de eigen database van de universiteit waarop alle publicaties van haar onderzoekers opgeladen moeten worden, loopt een discussie rond meer transparantie. Wellicht moeten onderzoekers daar binnenkort specifiek aangeven wat hun precieze bijdrage aan een onderzoek was. 'Als je dan aangeeft dat je verantwoordelijk was voor de data of de kwaliteitscontrole daarop, weet je bij fabricatie of falsificatie al makkelijker wie je eerst moet aanspreken. Vooral bij academische tijdschriften is deze trend zichtbaar, ik vind dat een goede evolutie.' ☺

Nieuwe verkiezingen Stura waarschijnlijk na de zomer

Na de gebeurtenissen van de afgelopen dagen stelt Stura haar verkiezingen voor het kernbestuur opnieuw uit. Vier mandatarissen voor Internationaal en Duurzaamheid werden dit weekend wel al ingezworen.

© Lana Van den Heuvel

door [Vinsent Nollet](#) en [Tijs Keukeleire](#)

Tijdens de Algemene Vergadering (AV) van vrijdag 10 mei zou Stura normaal een nieuwe voorzitter verkiezen. Tijdens de vergadering zelf bleek dat twee leden van de opkomende kernploeg van kandidaat-voorzitter Sander Vanmaercke (huidig ondervoorzitter) voorlopig niet meer opkwamen. De vijf kandidaten voor het kernbestuur hadden een gezamenlijke visietekst ingediend.

Dit zorgde voor twijfel bij de AV-leden, aangezien de twee leden hoog aangeschreven staan. Bovendien ontstonden tijdens de procedure twijfels over de neutraliteit van het kiescomité. Een aantal kritische vragen die de AV had ingestuurd waren niet geselecteerd.

Terwijl de kandidaat-voorzitter zich afzonderde om zich voor te bereiden, werd een afzonderlijk overleg belegd tussen de voorzitters van de verschillende fracties. Zij vroegen om de verkiezing een week uit te stellen.

'Stura heeft intern structureel gefaald als een verkiezing dergelijke persoonlijke schade veroorzaakt bij zoveel mensen'

[Hannes Dewaele](#), *mandataris Onderwijsraad, in zijn ontslagbrief*

Een woelige week

Zondag bleek dat Hannes Dewaele, mandataris Onderwijsraad bij Stura, vlak na de vergadering zijn ontslag had ingediend. Hij was lid van het Algemeen Bureau (de vergadering van mandatarissen), dat zelf een aantal kritische vragen voor Vanmaercke had ingestuurd.

Heel wat daarvan waren niet behandeld. In zijn ontslagbrief zei Dewaele dat de wijze waarop de laatste weken verlopen waren en de manier waarop iedereen tegen elkaar gedaan had voor hem niet meer houdbaar waren. 'Stura heeft intern structureel gefaald als een verkiezing dergelijke persoonlijke schade veroorzaakt bij zoveel mensen.'

Woensdagochtend maakte Ilse Paepe ook haar ontslag uit het driekoppige neutrale kiescomité bekend. Ze schreef dat ze 'de neutraliteit ten aanzien van de kandidaten wou doorbreken' zodat ze 'de AV informatie kon verschaffen om een goed geïnformeerde keuze te maken.'

Met welk belangrijk nieuws zij naar buiten wou stappen zullen we nooit weten, want diezelfde dag trok Vanmaercke zijn kandidatuur definitief in. Dat deed hij kort nadat Lotte Delemarre, een van de twee twijfelende leden, aan hem bekend had gemaakt dat ze niet meer zou opkomen onder hem.

Vanmaercke stuurde een brief uit naar de leden van de Algemene Vergadering waarin hij de beslissing bekendmaakte. 'Het is van cruciaal belang dat de rust kan terugkeren', reageerde hij daarover. 'De commotie van de voorbije dagen staat een serene verkiezing in de weg. We kunnen ons niet permitteren zonder bestuur te zitten. Wanneer emoties zich blijven opstapelen, moeten er soms moeilijke beslissingen genomen worden.'

Hoe moet het verder?

Nu Vanmaercke van het toneel is verdwenen, moet men op zoek naar een nieuw team. De organisatie wil hiervoor haar tijd nemen. Vrijdag zijn alvast mandatarissen voor vier 'lichtere' mandaten verkozen (Internationaal en Duurzaamheid), voor alle andere mandaten vroegen de kandidaten uitstel.

Er kan al een volledig nieuwe ploeg opkomen in juni, maar zoals de kaarten nu liggen lijkt dat weinig waarschijnlijk. De mandaten van de huidige ploeg van voorzitter Robbe Van Hoof loopt nog tot 1 augustus. Die termijn kan eventueel nog verlengd worden tot er een nieuw team is. ☺

'Ik heb nooit een universiteit naar het leven gestaan, maar iedereen moet zijn plaats kennen'

Als laatste in de reeks bezoeken we André Oosterlinck, erector en oprichter en voorzitter van de Associatie KU Leuven, en weleens omschreven als de belangrijkste spin in het web van de KU Leuven. Dat laatste valt volgens hem wel mee: 'Een goed bestuurder kan goed delegeren.'

door [Vinsent Nollet en Daphne de Roo](#)

Tijdens zijn periode als rector, van 1995 tot 2005 (de huidige rector zetelt maximaal acht jaar) was Oosterlinck lid van de Europese rectorenconventie, die zich toen bezighield met de Bologna hervormingen (*de Europese hervorming die alle hogere opleidingen stroomlijnt volgens het Angelsaksische model, bachelor-masters, red.*)

'Het was toen duidelijk voor mij dat we hier met een zeer onhandig systeem zaten, waarbij men sprak van academisch onderwijs aan universiteit en hogeschool, en van professioneel hoger onderwijs. Goed academisch onderwijs zit ingebed in goed onderzoek. Dit onderzoek kost veel centen, dus de verspreiding daarvan over allerlei instellingen was niet efficiënt.'

'Onze universiteit is voor de vierde maal de meest innovatieve, dat kun je niet met vijf zijn'

Het is hierdoor dat Oosterlinck op de proppen kwam met het plan voor de Associatie. Karel De Gucht had het idee om dit soort associaties te vormen op geografische manier, maar daar is Oosterlinck nooit een voorstander van geweest. 'Ik was bang dat we opgesloten zouden worden in het Hageland', stelt de voorzitter. 'Je kent de bekende uitspraak van rector De Somer: "Wij wensen geen universiteit van het Hageland te worden, maar een van Vlaanderen en van de wereld." Hierom is de Associatie opgericht, een jaar voordat het decreet voor associaties er gekomen is.' De politiek hierbij voorsteken lukte, omdat het ging om vrije instellingen. 'Onze universiteit

is nu actief in gans Vlaanderen', voegt Oosterlinck toe met enige trots. 'De Associatie zorgt daarbij voor een mooie opdeling van de onderwijsruimte, academisch en professioneel.'

De gang van zaken kwam niet zonder enige kritiek. Sommigen spraken van een 'machts-greep van de KU Leuven'. In eerdere interviews liet Oosterlinck optekenen dat er in Vlaanderen slechts plaats is voor twee à drie sterke universiteiten. 'Niet voor één he!', vult hij vlug aan. 'Niemand wil een NMBS-universiteit hebben. Ik heb nooit een universiteit naar het leven gestaan, maar iedereen moet zijn plaats kennen.'

'Onze universiteit is voor de vierde maal de meest innovatieve, en dat kun je niet met vijf zijn.' De andere universiteiten hebben evenveel recht om te groeien, maar dit kan niet tot in het oneindige doorgedreven worden, vindt Oosterlinck. 'Samen met minister Van den Bossche zijn er daarom assen tussen associaties opgesteld, wat leidt tot meer kwaliteit en efficiëntie. Niet iedereen kan alles doen.'

Tijdens de verkiezing van huidig rector Luc Sels, legde de laatste de nadruk op de 'te arrogant geworden' KU Leuven. Dat ging in tegen wat sommigen het 'agressieve plan-Oosterlinck' noemen. Volgens Oosterlinck was er nooit zo'n plan. 'Ik heb het agressief model nooit echt beoefend. Neem nu Gent: dat is competitie, maar ook onze eerste samenwerkingspartner.'

Concurrentie mag niet kapot maken, het moet juist de kwaliteit opdrijven.' De Associatievoorzitter geeft toe dat er zo'n beeld geschetst werd, maar wijst dat vooral aan de houding van de vorige rector, Rik Torfs. 'Torfs kwam voortdurend in het nieuws en viel bijvoorbeeld de UHasselt aan. Ik heb dat nooit gedaan.'

De Napoleon van Vlaanderen

Ook tijdens zijn rectorperiode was er niet zo'n plan, stelt Oosterlinck. 'Ik eiste nooit dat mijn eigen idee werd uitgevoerd, ik eiste een gezamen-

'Ik stel vast dat veel universiteiten die betere resultaten behalen niet met verkozen rectoren maar met aangestelde werken'

© Vinsent Nollet

lijke conclusie die moest worden uitgevoerd. Als je samen een plan maakt, op het GeBu (*de facto het hoogste bestuursorgaan van de KU Leuven red.*) bijvoorbeeld, heb je het voordeel dat je in de scheidsrechtersstoel zit, en goede opmerkingen kunt meenemen. Die opmerkingen komen er niet als je gewoon een visie doorduwt. Ik ben altijd oplossingsgericht geweest, en voor oplossingen moet iedereen durven spreken. Soms kon ik in een vergadering uitdagend zijn, om mensen aan te zetten om zich uit te spreken. Maar ik heb geen problemen met opmerkingen.'

De uitdagendheid is misschien hetgeen wat hem aan het begin van zijn rectorsambt de bijnaam 'Napoleon van Vlaanderen' opleverde, bedacht door de studenten. 'Als ze mij dat zeiden, reageerde ik steevast met "Als mijn aanpassingen zo lang zullen blijven als de *Code Napoléon*, is dat goed". Mijn zoon was erg geïnteresseerd in de Franse geschiedenis, dus hij had me goed geïnformeerd waarop ik moest letten als ik ten strijde trok en aldus mijn Waterloo kon vermijden. (*lacht*)'

'Het belangrijke is dat Napoleon die *Code Napoléon* niet zelf heeft gemaakt, maar de juiste mensen heeft gezocht. Hij had zicht op de globale lijn, maar liet de experts de details uitvoeren.' Dat is iets wat Oosterlinck meeneemt in zijn huidige bestuurspositie(s). 'Ik delegeer gemakkelijk

Je moet daarvoor je medewerkers vertrouwen, en deze medewerker moet weten met welke 10% hij bij u moet komen. Niet meer en niet minder.'

Momenteel speelt de erector en baron geen executieve rol meer binnen de Associatie. Die verantwoordelijkheid werd dit jaar overgeheveld naar pas aangetreden Algemeen Directeur Ann Verreth. Toch wordt Oosterlinck nog wel eens omschreven als de grootste spin in het web, die door zijn aanstelling voor langere tijd veel invloed uit kan oefenen op het beleid, in verhouding met de rectoren die per termijn verkozen worden. 'Pas op, ik ben ook verkozen he', relateert hij. 'Bovendien stel ik vast dat vele universiteiten die betere resultaten behalen dan de onze niet met verkozen rectoren maar met aangestelde werken. Ik was voorstander van een gemengd systeem. Door verkiezingen ben je zeker dat je gedragen bent, maar rectoren worden niet per se verkozen voor hun kwaliteiten. Die zijn immers heel moeilijk in te schatten. Soms valt het mee, en heeft iemand al kwaliteiten. Soms kan iemand snel leren. Rik Torfs bijvoorbeeld, die leerde snel. (*lacht*). Luc Sels had al acht jaar ervaring als decaan.'

Universiteit en politiek

Niet alleen op de eigen verkiezingen hebben bestuurders van de KU Leuven invloed, ook bij an-

dere verkiezingen weten ze soms hun stempel te drukken. 'De reden waarom we invloed hebben, is dat we meestal voorstellen maken die goed zijn, maar die eigenlijk ook al wat onderhandeld zijn met de andere partners. Als Associatie kijken we ook naar het middelbaar onderwijs, want we zijn het afnemend veld. Als de gemiddelde leerling met ondermaatse leerbagage toekomt is dat een probleem. Met alles wat ons gezamenlijk aanbelangt zijn we bezig.' Daarnaast heeft Oosterlinck nog weinig zin om zich te bemoeien met de bestuurszaken.

Zijn rol is die van raadgever, of helper, stelt hij. 'Ik zal nooit slechts mijn visie verdedigen. Ik verdedig een goede consensus, een goede beslissing. Als ze iets stoms beslissen, verdedig ik dat niet.' Voor de komende verkiezingen hoopt Oosterlinck vooral op een goede minister van Onderwijs. 'Ik heb nooit zichtbaar tot een partij behoord. Ik heb altijd getracht om internationale voorbeelden te gebruiken, om de politiek eventueel te beïnvloeden. Wij worden er natuurlijk ook beter van.'

Als voorbeeld geeft de associatievoorzitter het financieringssysteem, opgesteld samen met Algemeen Beheerder Koenraad Debackere, dat het meest resultaatgedreven van Europa is. Er zijn diverse geldstromen die ingericht zijn op de kwaliteit van de resultaten. Oosterlincks

belangrijkste aandeel ligt in het industrieel onderzoeksfonds. 'Nederland en Duitsland benijden dat', stelt hij. 'Het stimuleert proffen om vindingen te converteren naar maatschappelijke of economische meerwaarde. We hebben daarvoor een decreet onderhandeld, in nauwe samenwerking met Debackere, onder andere over de patenten. Als er geen eenduidige eigenaar is, willen bedrijven het vaak niet afnemen, uit angst geconfronteerd te worden met rechtszaken. Nu behoort alles tot de universiteit, die een faire vergoeding moet geven aan alle uitvinders en hen moet stimuleren.'

'Ik begeef me graag op de rand van industrie en universiteit'

Het huidige financieringsdecreet komt de KU Leuven wel sterk ten goede, wat de andere universiteiten niet echt op prijs stellen. Oosterlinck ligt echter niet wakker van de mogelijkheid dat het over een andere boeg gegooid wordt, onder een nieuwe minister van Onderwijs. 'Die zal zich moeten verantwoorden dan, en met een beter plan moeten komen.'

'Als je in de schaduw werkt, kun je ook geen zonnslag krijgen'

Mocht het mislopen is er nog altijd de media, meent Oosterlinck. 'Deze regering ging een aanpassing doen aan de financieringsfactoren. Toen ik ergens goed heb uitgelegd dat je de helft verliezers, en de helft winnaars hebt, en dat ook de winnaars verliezers zijn, heeft men gepast.' Macht hebben hoeft voor hem niet meer, invloed uitoefenen wel. 'Dat we ons verdedigen is niet meer dan normaal. Ik ben hier om de Associatie beter te maken, dat is mijn job. Als je in de schaduw werkt, kun je ook geen zonnslag krijgen. Schrijf dat maar op.'

Universitair mogen zich gerust uitspreken over politieke zaken wat Oosterlinck betreft, als ze maar spreken vanuit hun onderzoeksdomein. 'Proffen moeten zich houden aan hun kennisdomein, en kunnen toegeven dat ze niet in alle domeinen thuis zijn. Rik Torfs sprak zich regelmatig uit alsof hij alles wist. Luc Sels komt ook geregeld in de media, maar pakt dat anders aan. Als rector moet je een evenwicht zoeken.'

Je moet soms met standpunten buitenkomen, maar die moeten gedragen zijn en gebaseerd op onderzoek. Een universiteit moet de specialisten aan het woord laten.' Dit geeft soms moeilijkheden met multidisciplinaire problemen, geeft Oosterlinck toe. 'Hiervoor moet men overleggen, maar omwille van snelheid voelen sommige professoren zich genoodzaakt om alleen een antwoord te bieden.'

Geen mislukkingen

Wanneer André Oosterlinck terugblijkt op zijn carrière, is dat niet zonder trots. Grote verwezenlijkingen zijn de oprichting van LERU (*League of European Research Universities*), samen met toenmalig onderzoekscoördinator Roger Bouillon, het internationaal equivalent van het Vlaamse netwerk, en natuurlijk de oprichting van de Associatie KU Leuven.

Ook vandaag heeft Oosterlinck een aantal succesvolle spin-offs onder zijn leiding. 'Ik begeef me graag op de rand van industrie en universiteit.' Deze taken ziet hij meer als leuke bezigheden dan verplichtingen, wat ook geldt voor zijn ondervoorzitterschap bij IMEC. De gelukkige carrière, met ook veel plezier in fundamenteel onderzoek, ligt deels aan een interessant onderzoeksdomein, stelt Oosterlinck. 'Ik heb het geluk gehad in een discipline te zitten die een enorme

vlucht heeft gemaakt: die van nanotechnologie, micro-elektronica en artificiële intelligentie. Er is geen domein dat zo'n alomtegenwoordigheid heeft gekregen als deze.'

Ook nu is dat nog hetgeen wat Oosterlinck heeft meest interessant vindt. 'Ik wens dat de Associatie het goed doet, maar ik zou me ook graag bezighouden met het ontwikkelen van computersystemen voor geneeskunde. Systemen die nu al bestaan, in radiologie bijvoorbeeld, zijn soms dubbel zo goed als een radioloog. De radioloog moet daarom niet stoppen met zijn werk, maar het werk zal wel een andere invulling krijgen.'

Daarnaast geeft Oosterlinck graag advies. 'Ik heb de tijd niet meer om me te moeien, maar er wordt mij vaak om raad gevraagd. Ik luister dan eens, maar hou me niet meer bezig met de dagelijkse leiding. Ik denk wel graag na en spreek graag over het totaalconcept. Mocht ik nog rector zijn, zou ik ook om advies vragen aan een voorzitter met veel ervaring. Zelf vroeg ik wel altijd "Is het een marsbevel of advies?"'

Een goede rector luistert naar velen, maar maakt dan met de eigen kennis, en beperkingen, een beslissing. Koen Debackere en ik zijn er slechts voor input. De beslissing ligt dan bij de Academische Raad en het GeBu. Zij zijn ook verantwoordelijk.

Misschien met het profielstuk in *Veto* van Koen Debackere in zijn hoofd stuurt Oosterlinck aan op de mislukkingen in zijn eigen carrière, of eerder het ontbreken hiervan. 'Ik had het allemaal sneller willen doen. Ik ben niet echt op een mislukking gebotst, maar ik ben ongeduldig. Ik ben natuurlijk ook veel in het buitenland geweest, en globaal gezien kan het in Vlaanderen allemaal sneller en efficiënter.'

'Een universiteit moet specialisten aan het woord laten'

'Ook in het onderwijs hadden we met dezelfde middelen meer kunnen doen.' Ook bij de universiteit had er meer gedaan kunnen worden, vindt Oosterlinck. 'Voor ons zijn spin-offs natuurlijk belangrijk, en soms denk ik dat als iedere professor dit binnen de mogelijkheden van zijn discipline deed we geen economische crisis hadden gehad.' Voor het middelbaar onderwijs heeft de erector als zorg dat ook de besten erop vooruitgaan bij de hervormingen. 'Dat is voor het goed van henzelf, maar moet natuurlijk ook goed zijn voor anderen. Als gemeenschap moeten we erop vooruitgaan. Er zijn te veel belangengroepen.'

Ook voor het hoger onderwijs heeft Oosterlinck zorgen. 'Als universiteit hebben we nu een goed evenwicht gevonden tussen fundamenteel en toegepast onderzoek, maar we moeten opletten voor ons onderwijs. We moeten niet te specialistisch worden, en de studenten nog een globaal *frame* bieden. De fundamentele vragen moeten gesteld blijven worden.'

Commentaar

De groene golf

In dit dossier peilde Veto naar het stemgedrag bij studenten en academisch personeel aan de KU Leuven. De groene golf overspoelt de universiteit, zo blijkt. Met 28,6% hopt Groen over een licht verlieslijdend N-VA als nieuwe grootste studentenpartij. Bij de docenten haalt Groen zelfs bijna 40%. Het is duidelijk waar de universitaire wereld haar klemtonen legt: milieu, migratie en meer Europa.

Tegelijk is er de laatste jaren heel wat te doen over het gebrek aan politiek vertrouwen. Ook onder studenten, zo wijst onze peiling uit, voelt 48% zich niet vertegenwoordigd door 'de politiek'. Nochtans, als we sommige critici mogen geloven, worden studenten opgeleid om deel uit te maken van dezelfde elite die ook de politiek bevolkt. Wat er ook van zij, reflectie dringt zich op. Want als je je niet vertegenwoordigd voelt door de mensen die je verkiest, dan is er een probleem. En waar het probleem ongetwijfeld gedeeltelijk bij politici en het systeem ligt, dient ook de kiezer zelf na te denken over zijn rol in de democratie.

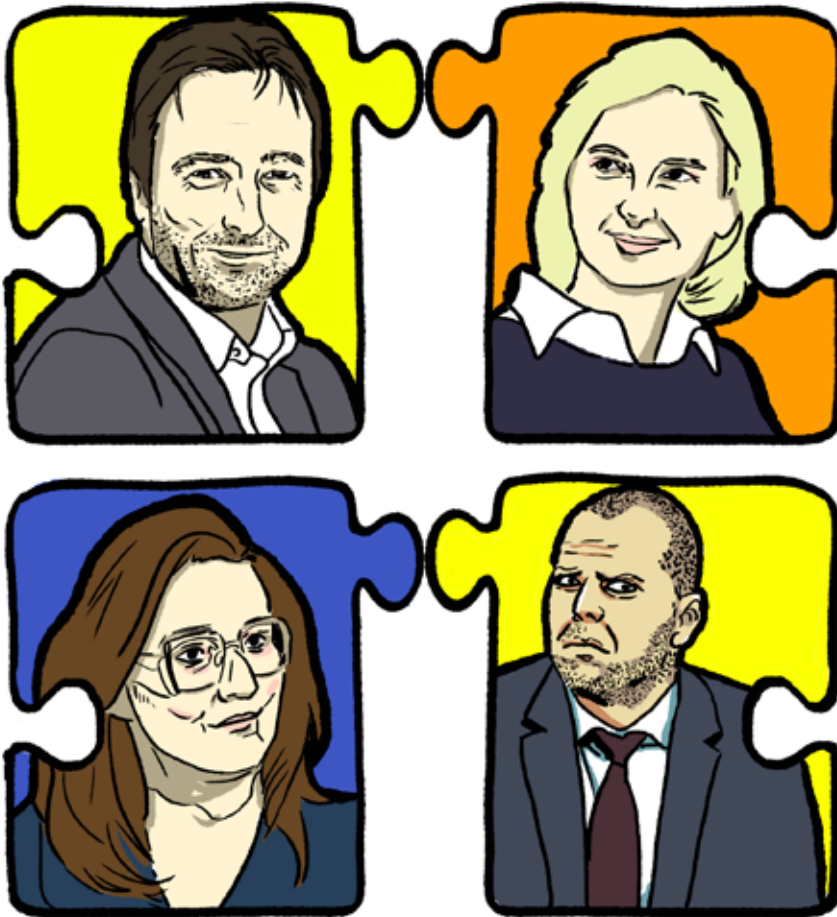
Het is duidelijk waar de universitaire wereld haar klemtonen legt: milieu, migratie en meer Europa

We moeten ons afvragen of we de schuld niet al te makkelijk afschuiven op 'de politiek'. Want de politiek dat zijn wij. In een parlementair systeem delegeer je niet de hele macht aan het politiek systeem. Wat gedelegeerd wordt, is het dagelijks bestuur. Het debat over de algemene visie, het uitzetten van de algemene lijnen, moet door het volk zelf gevoerd worden. En iedereen heeft de verantwoordelijkheid daarover na te denken en daar aan bij te dragen. Dan hoef je het nog niet volledig eens te zijn met de partij waar je op stemt.

En wie dat allemaal niet gelooft, moet maar denken aan de woorden van Winston Churchill, in navolging van anderen: De democratie is de slechtste staatsvorm, op alle andere na.☺

Vincent Cuypers is redacteur Opinie, Vinsent Nolleet hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

'N-VA staat klaar om het roer op onderwijs over te nemen'

© Anneka Robeyns

door [Vinsent Nollet](#) en [Tijs Keukeleire](#)

De uitdagingen voor het hoger onderwijs zijn legio, van besparingsdruk over de groeiende kloof met het secundair onderwijs of het gebrek aan een doeltreffend diversiteitsbeleid tot de problematiek van studieduurverlenging. Uit rechtse hoek klinkt de roep om een versterking van de toelatingseisen en verdere incentieven die een te ambitieuze studiekeuze tegengaan. De oppositie wil dan weer extra investeringen en een afbouw van oriënteringsproeven. CD&V houdt steeds een veilige middenweg aan.

Een herhaling van de huidige coalitie lijkt erg waarschijnlijk, gelet op de peilingen en opmerkingen van politici. Een regering op links blijft

mogelijk, maar is ook een huzarenstuk. Veel hangt af van de positie van CD&V. In de peilingen is ze al lang niet meer de tweede grootste partij in Vlaanderen. CD&V zou in elke mogelijke constellatie kunnen deelnemen, tenzij er na de stembus-slag nog een Bourgondisch akkoord uit de lucht komt vallen tussen N-VA, Open Vld en sp.a. Als CD&V te veel rammel krijgt, stapt ze met een onzeker stel kaarten naar de onderhandelingstafel.

Al sloot sp.a-voorzitter John Crombez een samenwerking met N-VA donderdag definitief uit in VRT NWS. 'De link met Antwerpen is zinloos', verklaarde hij. 'Als je ziet wat de thema's zijn die in de verkiezingen voorliggen en die voor ons essentieel zijn — pensioen, zorg en facturen — daar staan we diametraal tegenover elkaar.'

Niemand wil onderwijs

Een even pertinente vraag als hoe realistisch haar claims bij een regeringsdeelname zullen zijn, is of CD&V — en bij uitbreiding elke andere partij buiten N-VA — onderwijs nog wel wil, gezien de moeilijke uitdagingen en hervormingen waar het tegenaan kijkt. Crevits wordt gezien als een sterke persoonlijkheid die het moeilijke evenwicht kon handhaven. Maar de problemen in het onderwijs stapelen zich op.

'Als mijn partij het mij zou vragen, zou ik het zeker doen'

[Koen Daniëls](#), (N-VA)

Nu CD&V Crevits naar voren schuift als kandidaat minister-president, moet de partij ook de perceptie kunnen bewaken dat zij hogerop belandt. Opnieuw op onderwijs gezet worden, zit er volgens verschillende betrokkenen niet in.

Er wordt in ieder geval (nog) geen andere *high profile* kandidaat voorgedragen als mogelijke opvolger. Onderwijsexpert Jan Durnez verlaat na deze legislatuur het parlement. 'Intern is er geen pikorde', laat hij weten. 'Er zijn een aantal, ook jongere partijleden met ervaring en expertise.' Benjamin Dalle, CD&V-lijsttrekker in Brussel voor het Vlaams Parlement, profileerde zich recent op Onderwijs. Durnez: 'Die zou dat probleemloos kunnen.' De regering moet iemand uit Brussel tellen en dat kan Dalle aan boord krijgen.

Het lijkt dat CD&V onderwijs aan N-VA zal moeten laten, net als het ministerpresidentschap. De partij zou dan wel eens een heel atypisch parcours kunnen gaan rijden. Met haar klassieke portefeuilles en belangengroepen — Onderwijs, Landbouw en Natuur en Welzijn — kon ze de kiezer niet meer bekoren. Dan komen eerder Binnenlandse en Sociale zaken, Werk, Sport en Jeugd in zicht. Dat past ook in een CD&V-verhaal dat inzet op het verenigingsleven.

Out of the blue begint ook de liberale familie zich nu sterk te profileren op onderwijs, met een prominente plaats in het twaalfpuntenplan van voorzitter Gwendolyn Rutten. Of de liberalen ook werkelijk die portefeuille willen, is lang niet zeker. 'Deze vraag is nog niet aan de orde, het pro-

gramma is het belangrijkste', stelt onderwijsadviseur Jimmy Koppen. De verbredende focus van Open Vld naar onderwijs lijkt vooral een zet om de partij een sterkere positie te geven aan de onderhandelingsstafel.

Als de socialisten in de regering stappen en een onderwijsminister leveren, zou uittredend onderwijsexpert Tine Soens kiezen voor Caroline Gennez. Gennez liet zich er vrijdag in een onderwijsdebat met Crevits in *De Ochtend* echter niet toe verleiden openlijk te solliciteren, wat ze in het verleden wel deed. 'We hopen natuurlijk op een centrumlinkse regering en hebben een duidelijke visie op onderwijs', zegt Soens. 'Het hoger onderwijs specifiek is in ieder geval geen beleidsdomein waar de rode lijnen getrokken zullen worden. Het staat hoog op de agenda, maar lang niet hoog genoeg voor iedereen.'

Behalve N-VA

N-VA maakt al langer duidelijk dat de partij klaar is om roer op onderwijs over te nemen. 'We hebben altijd klare taal gesproken dat we die post willen', klinkt het bij onderwijsexpert Koen Daniëls (N-VA). 'In onderhandelingen zullen we daar dus ook erg hard voor onderhandelen. Maar ik weet nog niet met wie of waarover.' Met N-VA echt aan de knoppen wordt vooral geanticipeerd op een exclusiever hoger onderwijs.

'Francken is polariserend. Als er een departement is waarin dat nefast is, is het wel onderwijs'

Jimmy Koppen, (Open Vld)

De vraag is wie het dan zou worden. 'Eerst verkiezingen, dan coalities, dan een sterk regeerakkoord en dan pas kijken wie het meest geschikt is.' Daniëls zelf wordt door vriend en vijand bloemetjes toegeworpen voor zijn ervaring en dossierkennis, maar ook het feit dat hij niet Theo Francken is. Ook Francken en Peter De Roover worden genoemd. 'Als mijn partij het mij zou vragen, zou ik het zeker doen', zegt Daniëls. 'Ministerposten worden verdeeld naar geslacht en provincie. Wie uiteindelijk naar voren wordt geschoven, hangt af van die verhoudingen en de gevormde coalitie.' 'Wat je kan doen is een minister naar voren schuiven die het gezicht is, met een sterk kabinet op de achtergrond', stelt Koppen. 'Vanuit de N-VA verwachten wij een strategische keuze.'

Boomerang Francken

In de wandelgangen steigeren velen bij de gedachte aan Francken op onderwijs. Velen herinneren

zich Franckens uitval tegen de rectoren wanneer ze zich in een open brief uitspraken voor de regularisering van het gezin van Mawda, de peuter die door een politiekogel om het leven kwam. 'Als de rectoren een politiek spelletje willen spelen over migratiedossiers, zullen ze de boemerang terug in hun gezicht krijgen', tweette Francken toen nog als staatssecretaris.

'Francken is polariserend. Als er een departement is waarin dat nefast is, is het wel onderwijs', reageert Koppen. 'Je krijgt met veel instanties te maken en moet evenwichten in stand houden. Hij is dan wel een pedagoog, maar onderwijsbeleid is nog iets anders.'

Regeerakkoord

De vraag is hoe belangrijk het hoger onderwijs zal zijn voor de vorming van het regeerakkoord en hoe doorslaggevend de verschillen in partijprogramma's daar zullen zijn.

Erg veel speelruimte om een beleid uit te tekenen heeft een onderwijsminister in ieder geval niet. Het onderwijslandschap is een zwaarbeladen tanker die niet gemakkelijk van richting verandert. Onderwijs is zo belangrijk dat veel beleidsmatige overwegingen ook al in het regeerakkoord vastliggen. Coalitiepartners waken er dan over dat er niet buiten de lijnen gekleurd wordt.

De focus op de belangen van betrokken partijen wil N-VA naar eigen zeggen doorbreken. Daniëls: 'Met N-VA heb je opnieuw een minister van onderwijs en niet een van onderwijskoepels. Er is nood aan een ambitieuze minister van Onderwijs.'

Academici die kabinetten bevolken

Ook de universitaire wereld moet aan het lobbyen slaan. In de afgelopen weken verschenen ook verschillende open brieven van onderzoekers en rectoren. Vaak wordt er geopperd dat kabinetten te veel door de academische lobby aangestuurd worden en dat de KU Leuven de facto het land bestuurt.

'Leuven neemt de ruimte in die haar gelaten wordt', zegt Rik Van de Walle, rector van de UGent. 'Als men al zou vinden dat de universiteit te machtig is, kan je haar dat niet kwalijk nemen. Ik deel de analyse overigens niet. Wanneer ik zelf contact opneem met ministers vind ik altijd een luisterend oor.'

In aanloop naar de verkiezingen nam ook UGent meermaals contact op met de partijen om haar bezorgdheden en bekommernissen mee te delen. 'Wat niet in het regeerakkoord is opgenomen, komt er niet van. Maar als er zelfs maar één regeltje of aanknopingspunt in staat, kan er veel gebeuren.'

Wanneer dat regeerakkoord geschreven wordt, zullen er zeker contacten zijn tussen universiteit en politiek, verzekert Van de Walle. 'Ik kijk daar naar uit, ik doe daar niet flauw over. Als de vraag er komt, zullen mijn universiteit en ikzelf met plezier input geven.'

Partijen willen herziening financieringsdecreet

Het hoger onderwijs is weinig aan bod gekomen deze campagne, ondanks de grote uitdagingen. Nochtans staat er heel wat in de programma's, en ook de universiteiten schuiven prioriteiten naar voor.

door [Vinsent Nollet en Tijs Keukeleire](#)

Haast alle partijen pleiten in hun programma's voor een herziening van het financieringssysteem, dat bepaalt hoeveel geld elke instelling krijgt. Nu krijgen instellingen voornamelijk geld per zesdejaars die ze op hun universiteitsbanken krijgen.

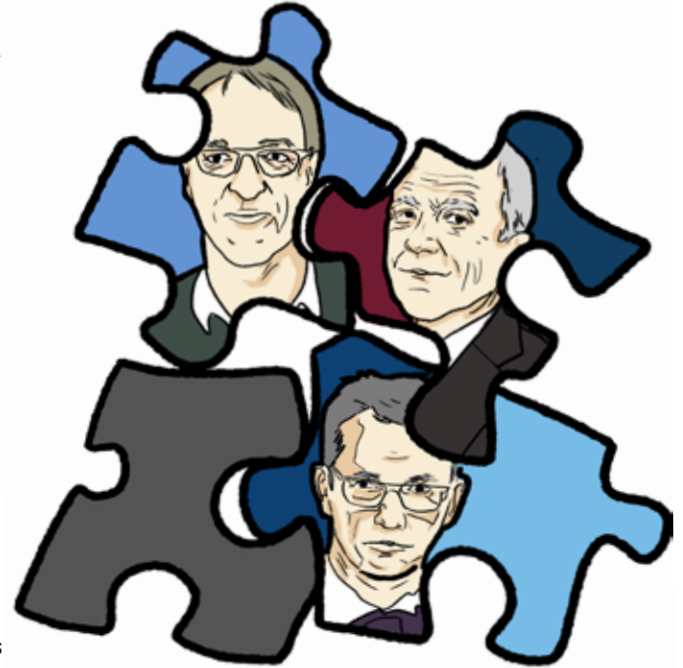
Dat stimuleert universiteiten niet per se om intensief te begeleiden of om de meest geschikte studenten aan te trekken, zeggen de partijen. Rector Rik Van de Walle (UGent) sluit zich daarbij aan: 'Mijn oprechte overtuiging is dat wij soms studenten overhalen naar de universiteit te komen die niet de nodige talenten of drive hebben. We moeten de huidige verdelingsmechanismen evalueren en echt werk maken van

'Je kan wat draaien aan de knopjes van het financieringssysteem, maar eerst moet de overheid zijn engagementen nakomen'

[Herman Van Goethem, rector UAntwerpen](#)

meer diversiteit in het hoger onderwijs.'

UA-rector Herman Van Goethem ziet veel minder graten in de nadruk op nieuwe studenten: 'De volledige financiering van nieuwe studenten stelt ons juist in staat hen beter te begeleiden. Staande voor de dalende kwaliteit van het middelbaar onderwijs, moeten we immers meer investeren in de doorstroom.'

© Anneka Robeyns

Diversiteit

Daarnaast werkt het huidige systeem heroriëntering niet in de hand: een student die je aanraadt om van instelling te veranderen, betekent nu inkomstenverlies. 'Het systeem kan echt beter', zegt ook Dylan Couck, bestuurder Onderwijs van de Vlaamse Vereniging van Studenten. Maar hij vindt wel dat de focus op brede toegankelijkheid niet mag verdwijnen. Ondanks die focus op toegankelijkheid, zo haalt Van de Walle aan, slagen we er toch niet in om meer diversiteit in de auditoria te krijgen. Hij vindt, net als de meeste Vlaamse partijen, dat in de financiering nog meer aandacht moet zijn voor de noden van studenten uit kansengroepen en studenten met diversiteitskenmerken.

Herman Van Goethem zegt geen nee tegen een herziening, maar wil in de eerste plaats dat de overheid zijn verplichtingen nakomt, wat Groen en sp.a ook willen. 'Je kan wat draaien aan de knopjes van het financieringssysteem, maar eerst moet de overheid zijn engagementen nakomen.' De voorbije vijf jaar, zo zegt hij, heeft de regering de financiering gedeeltelijk achtergehouden, waardoor nu ongeveer 15.000 studenten in Vlaanderen niet gefinancierd zouden zijn.

Democratisering

Een deel van de besparingen werd gecompenseerd door een stijging van het inschrijvingsgeld van 619 naar 890 euro. Om de besparing echter

volledig te compenseren, zo vertelt Elisabeth Meuleman (Groen), zou zelfs een stijging tot 1240 euro nodig zijn. 'Er zijn partijen die daar voorstander van zijn', zegt Meuleman. 'Dat is een doorrekening aan de ouders en nefast voor de democratisering.' De oppositiepartijen leggen in hun programma's de nadruk op toegankelijkheid. Sp.a en PVDA willen het inschrijvingsgeld terug naar het oude niveau. Sp.a is bovendien nadrukkelijk tegenstander van de niet-bindende toelatingsproeven.

'Wetenschappelijk staan ze nog niet op punt, maar tegelijk schrikken ze wel jongeren af met een lager resultaat', zegt Tine Soens (sp.a) daarover. 'Vaak zijn dat ook jongeren uit kansengroepen. Bij de ingenieurstoets zagen we al dat meisjes meer worden afgeschrikt door een lager resultaat dan jongens.'

In haar programma is de sp.a de enige die de meeneembaarheid van het recht op redelijke aanpassingen zet, merkt Dylan Couck van VVS op. Zo moeten studenten met een functiebeperking niet telkens de administratieve procedure voor aanpassingen doorlopen. 'Het is toch wel jammer dat het de enige partij is die dit zo uitdrukkelijk stelt.'

Flexibilisering

N-VA en Open Vld willen de komende vijf jaar de 'doorgeslagen flexibilisering terugbrengen tot een haalbare proportie'. Onderwijsexpert Koen

Daniëls: 'Nu komen studenten en docenten te veel voor problemen te staan door een gebrek aan volgtijdelijkheid.' Tegelijk wil N-VA betere en snellere heroriëntering. Daar wil ze de ingeslagen weg van verplichte, niet-bindende toelatingsproeven verder volgen.

'De universiteiten moeten in eigen boezem kijken'

Rik Van de Walle, rector UGent

Rik Van de Walle reageert: 'Die flexibilisering was een goede zaak, die was nodig. Alleen is de slinger te ver doorgeslagen. Maar dat is niet de schuld van het beleid, de universiteiten moeten in eigen boezem kijken: het is niet omdat je de mogelijkheid hebt om de slinger te laten doorslaan, dat je dat ook moet doen.'

Van de Walle vindt dat universiteiten zelf in onderlinge samenwerking de flexibilisering

moeten herbekijken, zodat er geen concurrentie op basis van de mate van flexibilisering ontstaat. Van de Walle pleit ook voor een herziening van het financieringssysteem. Nu worden te veel middelen verdeeld op basis van het aantal startende studenten.

Scramble for Flanders

Het huidige financieringssysteem legt de nadruk op concurrentie, in de eerste plaats al door de 'jacht op eerstejaars'. Universiteiten krijgen financiering per startende student. Zeker in een internationale context zouden de universiteiten meer moeten samenwerken. 'Wij zitten hier met vijf universiteiten in een kleine regio', zegt Jimmy Koppen, onderwijsadviseur bij Open Vld, daarover. Koppen wil, net als Groen en sp.a, de samenwerking bevorderen. N-VA ligt dan weer weinig wakker van concurrentie.

De concurrentie laat zich voelen in de Scramble for Flanders: universiteiten en associaties die via campussen hun studentenaantallen (en dus financiering) uitbreiden. Recent kwam de verhuis van de KU Leuven-campus in Antwerpen in het nieuws, waarmee de campus in de achtertuin van de UA

kwam. 'Onze achtertuin? Ze zitten op ons erf, bij de toegangspoort', zegt UA-rector Van Goethem. 'Dit is onfatsoenlijk en oncollegiaal. Bovendien vraag ik me af hoe wenselijk het is dat KU Leuven in Antwerpen, Brussel en elders richtingen (zoals Handelswetenschappen, red.) aanbiedt die ze niet in Leuven zelf aanbiedt. Dat is historisch zo gegroeid, maar het is een anomalie die moet je bijsturen.'

Van Goethem weet dat het niet makkelijk zal zijn, maar hij vindt dat er een bepaling zou moeten komen waardoor op termijn zulke richtingen naar de vestigingsplaats moeten verhuizen.

Van de Walle ziet het volledig anders, maar kan net als de KU Leuven steunen op een brede associatie. Hij ziet het hoger onderwijs op termijn meer samenwerken op basis van een hertekend financieringsdecreet. Nu krijgen universiteiten middelen per student, Van de Walle pleit ervoor om daar gewicht weg te halen door ook te financieren naar studievoortgang. 'In dit systeem zijn studenten die heroriënteren verloren studenten. We moeten via overgangstrajecten meer over de grenzen tussen universiteiten en hogescholen, maar ook over associaties heen leren denken.' ☺

Partijprogramma's

- Duaal leren (leren en werkervaring opdoen tegelijk) aanmoedigen, ook in het hoger onderwijs. Sterkere nadruk op oriëntering voor studiekeuze vanwege de studieduurvertraging.
- Het financieringssysteem voor universiteiten en hogescholen herbekijken, zodat het samenwerking en niet concurrentie belooft. Nu is het te ingewikkeld, vinden ze.
- Meer oriënterende proeven aan het begin van opleidingen afnemen.

- De doorgeslagen flexibilisering terugbrengen naar een haalbare proportie: N-VA wil de studieduurverlenging tegengaan.
- Meer inzetten op oriëntering van nieuwe studenten, via één grote oriënteringsproef aan het einde van het secundair onderwijs.
- De talenkennis versterken, maar Nederlands behouden als de onderwijstaal van Vlaanderen.

- Sp.a wil extra investeringen in het hoger onderwijs. 'Wij snappen eigenlijk niet dat daar deze legislatuur op bespaard is', zegt Vlaams parlements lid Tine Soens.
- Een verlaging van het inschrijvingsgeld.
- Maximale transparantie over alle (bijkomende) kosten van een opleiding.
- Een afbouw van de oriënteringsproeven op lange termijn vanwege hun beperkte validiteit.

- Het financieringssysteem herbekijken, zodat instellingen minder lang moeten wachten op het geld dat overeenstemt met hun studentenaantallen en de financiering beter overeenstemt met de kosten van de richting. Meer financiering voor infrastructuur.
- Uitbreiding van de ijkingsproeven.
- Het hoger onderwijs autonoom houden.
- Periodieke, gevalideerde peilingstoetsen waar de scholen mee aan de slag kunnen in verbeteringstrajecten.

- Een herziening van het financieringssysteem: meer stimulansen voor begeleiding, oriëntering, studenten met diversiteitskenmerken, interuniversitaire samenwerking en onderwijs in plaats van publicaties.
- De besparingen stoppen en het inschrijvingsgeld zeker niet verhogen.
- Als grootste prioriteit: de kloof verkleinen en een nieuwe democratisering golf veroorzaken. Nu is er nog een grote groep die het hoger onderwijs niet bereikt.

- Extra financiering.
- Een daling van het inschrijvingsgeld, naar het niveau voor 2014.
- Strikte omkadering van samenwerkingen tussen privé-bedrijven en universiteiten.
- Collectieve studeersessies met gratis professionele studiebegeleiding.

- Studies met 'meer waarde voor onze samenleving' meer stimuleren dan andere.
- Oriëntatieproeven voor elke opleiding.
- Wie hier een diploma heeft gehaald, moet minstens enkele jaren in Vlaanderen werken en dus belastingen betalen. ☺

peiling> Fors verlies voor CD&V en sp.a, Vlaams Belang luidt reconquista in

Groen ontthoont N-VA als studentenpartij

Leuven surft op de groene golf, zoveel mag duidelijk wezen. Een exclusieve peiling van Veto onder 988 studenten kent de ecologisten 28,6% toe, zes procentpunten boven een licht verlieslijdende N-VA.

door [Daan Delespaul, Vinsent Nollet en Josefien Truyers](#)

De groenen gaan met de overwinning lopen op alle drie de niveaus. Calvo en de zijnen zuigen Vlaams links leeg en boeken voor de federale verkiezingen een winst van 8,7% ten opzichte van de studentenpeiling van 2014. N-VA ziet haar federale regeringswerk niet beloond worden, maar kan met 3,7% verlies haar tweede plaats behouden. De Vlaams-nationalistische burcht houdt in Vlaanderen met 23,8% beter stand, maar ook daar beukt de groene golf met 29,5% de gele dijken open. In de achterhoede blijft de Open Vld met respectievelijk 19% en 15,8% ter plaatse trappelen, voor een verschrompeld CD&V dat 4,4% en een forse 7,3% moet inboeten.

'CD&V wist als enige partij in geen enkele faculteit winst te boeken ten opzichte van 2014'

Voor PVDA blijft de Grote Sprong Voorwaarts uit. De marxisten blijven federaal steken op 3,8%, slechts een halve procent beter dan 2014 en onder de kiesdrempel. Ook hun kameraden van sp.a halen die vijf procent niet. De socialisten waren tot vijftien jaar terug nog afgetekend de grootste onder jongeren, maar staan nu met 3,8% voor een afgrond die steeds dieper lijkt te worden. Uit diezelfde afgrond klauwt het fiere Vlaams Belang zich stilaan een weg naar boven. Met zo'n vijf procent winst doet extreemrechts onder studenten weer volop mee.

De verschillen met het Vlaamse electoraat lijken in eerste instantie te wijten aan het specifieke

profiel van de student. 'Hoogopgeleide mensen zijn toleranter en gaan eerder op partijen stemmen die pro-migratie zijn bezorgder zijn over het klimaat', weet Silke Goubin, politicologe aan de KU Leuven. 'Op dat vlak is het studentenpubliek misschien wel wat 'progressiever' dan een gemiddelde Vlaming.' Collega Bart Maddens sluit zich daarbij aan: 'Je zit in een heel hoog opgeleid segment van de populatie. Dat is eigenlijk niet representatief voor de jeugd, laat staan voor het volledige electoraat.'

De steun voor Groen is volgens Maddens dan ook niet erg verrassend: 'In 2014 haalde Groen op federaal niveau 8,5%, maar bij studenten was dat toen al tegen de 20%. Wat hier gebeurt, is niet heel anders. Groen zal volgende week sowieso goed scoren in vergelijking met 2014 en hier bij de studenten komt er nog wat bij.'

In de faculteiten onderling blijft het politieke landschap onder studenten verdeeld. Groen scoort vooral in de humane wetenschappen en mag zich net als in 2014 federaal primus noemen in Sociale Wetenschappen (42,5%), Letteren (47,8%), Psychologie (56,4%), Filosofie (46%) en buitenbeentje Wetenschappen (42,9%).

N-VA weet vooral de biomedische wetenschappers te overtuigen: Geneeskunde (29,6%), Farmaceutische Wetenschappen (34,8%), Burgerlijk Ingenieur (25,5%), Bio-Ingenieur (33,3%) en Economie (33,3%) kiezen voor Vlaanderen en Vooruitgang, hoewel het enkel in die laatste faculteit winst boekt. Theologie neemt de Weg Vooruit met CD&V, net als Rechtsgeleerdheid, dat met Koen Geens en Benjamin Dalle twee Leuvens lijsttrekkers voor de christendemocraten aflevert. Desondanks kan de CD&V als enige partij in geen enkele faculteit winst boeken ten opzichte van 2014.

Klimaatjongeren

Twee op de drie studenten geeft 'milieu, klimaat en energiekwesties' aan in hun top drie van belangrijkste problemen waarmee België momenteel te kampen heeft. Daarmee blijft het 'immi-

gratie' (50%) en het 'onderwijssysteem' (32,5%) ruim voor. Onderwijs staat bij de gemiddelde Belg slechts op de negende plaats, 'prijsverhogingen en kosten van het levensonderhoud' kan de student dan weer veel minder interesseren. Gevraagd of jongeren in België voldoende worden vertegenwoordigd, geeft slechts 23,8% een positief antwoord. Deze verkiezingen is een recordaantal van 19% van de kandidaten tussen de 18 en 30 jaar oud.

'Het zou weleens kunnen dat CD&V een van de grote verliezers wordt volgende week'

[Bart Maddens, politicoloog KU Leuven](#)

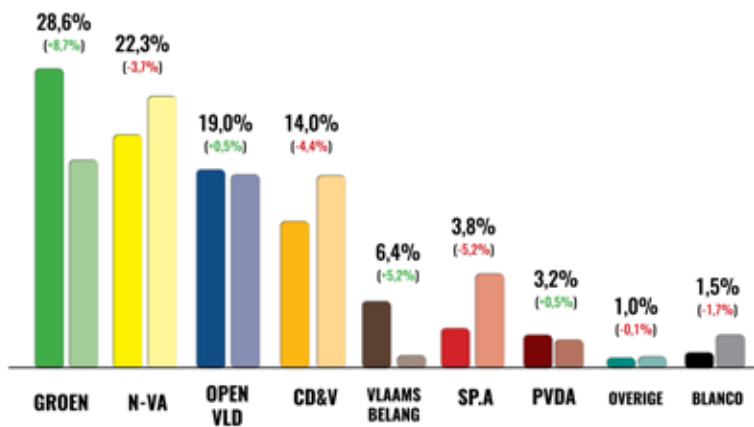
Maddens ziet de focus op klimaat ook doorwegen in de stemkeuze bij de studenten: 'Het klimaatthema is op dit moment eigenlijk gepopulariseerd tussen Groen en N-VA. Degenen die vinden dat Groen daar te ver in gaat, gaan voor N-VA stemmen omdat zij zich heel duidelijk heeft gepositioneerd in dat debat. De andere partijen zijn op dat thema eigenlijk veel vager en hebben vooral later gereageerd.' N-VA-ondervoorzitter Lorin Parys ziet de klimaatvoorstellen van N-VA daarom ook als een drijfveer voor de populariteit van de partij bij studenten: 'Dat klimaat, energie en milieu belangrijke thema's zijn vind ik alvast een positief gegeven in die peiling. De oplossingen die wij voorstellen, slaan dus blijkbaar wel aan bij studenten.'

De route naar 26 mei

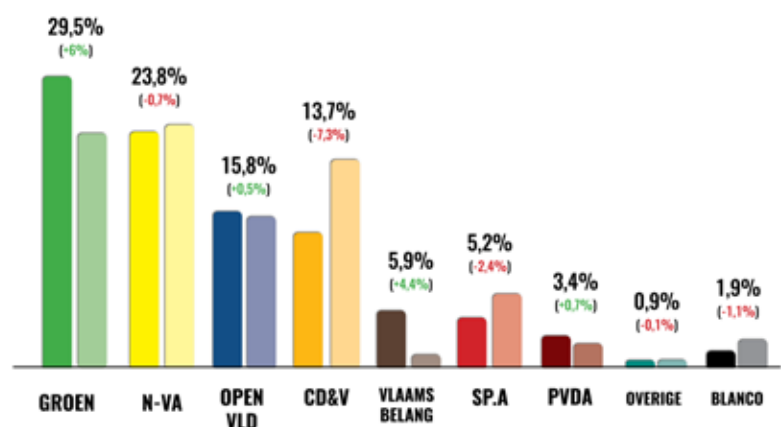
Parys is alvast wel tevreden met de brede steun van de Leuvense student: 'Hoewel ik liever niet had gezien dat we die drie procent kwijt waren,

STEMINTENTIES FEDERAAL

STEMINTENTIES VLAANDEREN

© Daan Delespaul, Daphne de Roo en Tom Dinneweth

ben ik redelijk tevreden dat we bij studenten de tweede partij zijn.' Eenzelfde tevredenheid horen we bij de immer optimistische Open Vld-voorzitter Gwendolyn Rutten: 'Dit strookt met het gevoel dat we hebben. Dat heel veel jonge mensen onze toekomstvisie en ons optimisme delen. Dat zien we ook in deze peiling.' Rutten stuurt haar liberaal schip naar een derde plek en klokt af op een lichte winst van een half procentpunt.

'Ik vind het zeer fijn dat de Leuvense studenten samen met de professoren opkomen voor onze klimaatuitdaging'

Meyrem Almaci, voorzitter Groen

Maar beide partijen zien het losgeketende Groen van het peloton wegsurten. Voorzitter Meyrem Almaci ziet in de uitslag alvast 'een hele opsteker' voor 26 mei: 'Ik vind het zeer fijn dat de Leuvense studenten samen met de professoren opkomen voor onze klimaatuitdaging. Je merkt dat de twee belangrijkste onderwerpen echt wel onze generatie aangaan. Ik denk dat deze peiling dan ook een oproep kan zijn voor iedereen en ben hoopvol naar volgende week toe.' Ook Vlaams Belang is 'hoopvol' na een vervijfvoudiging van haar

score: 'Dit geeft moed. Het is hoopvol dat ook de aanstormende universitaireren zich hoe langer hoe meer aangesproken voelen door ons programma', aldus Klaas Sloomans, lijsttrekker voor Vlaams-Brabant.

De stille dood van het grote sp.a

Onderin voert de sp.a een verwoede strijd met de kiesdrempel. Een povere score van 3,8% is daar het enige dat rechtblijft van wat ooit de grootste studentenpartij was. 'Sp.a speelt in haar campagne uitdrukkelijk in op de sociaal-economische onzekerheid van de man in de straat, dat speelt nu eenmaal veel minder bij dit specifieke segment van het electoraat', weet Maddens. Goubin treedt hem daarin bij: 'Waar sp.a nog redelijk sterk staat, is bij gepensioneerde arbeiders, mensen van de vakbond en de mutualiteit. Mensen die minder verzuild zijn, die zijn ze kwijt aan partijen als Groen.'

Wellicht nog schrijnender is de neergang van de CD&V. De christendemocraten lonkten vijf jaar terug nog naar de tweede plek bij de studenten, maar kijken nu aan tegen verliezen tot 8%. Een voorteken voor 26 mei?

'Het zou weleens kunnen dat CD&V een van de grote verliezers wordt volgende week', denkt Maddens, 'Je hebt die heel sterke polarisatie tussen N-VA enerzijds en Groen anderzijds en als centrumpartij valt CD&V dan een beetje tussen twee stoelen. Veel analisten vinden dat CD&V moeilijk in de campagne zit, dan zou dit betekenen dat die algemene tendens zich ook weerspiegelt bij de studenten.' ☺

Zie de resultaten per faculteit op veto.be

Onze peiling werd afgenomen bij 988 studenten van de KU Leuven, gewogen naar de relatieve grootte van de 13 faculteiten die deelnamen aan het onderzoek. Van de faculteiten Industriële Ingenieurswetenschappen, Architectuur en Bewegings- en Revalidatiewetenschappen kon geen data worden bekomen. De foutmarge bedraagt 3,07%. Bij vragen kan u terecht bij de redactie op redactie@veto.be.

peiling> Groen versterkt koppositie, N-VA boekt kleine winst

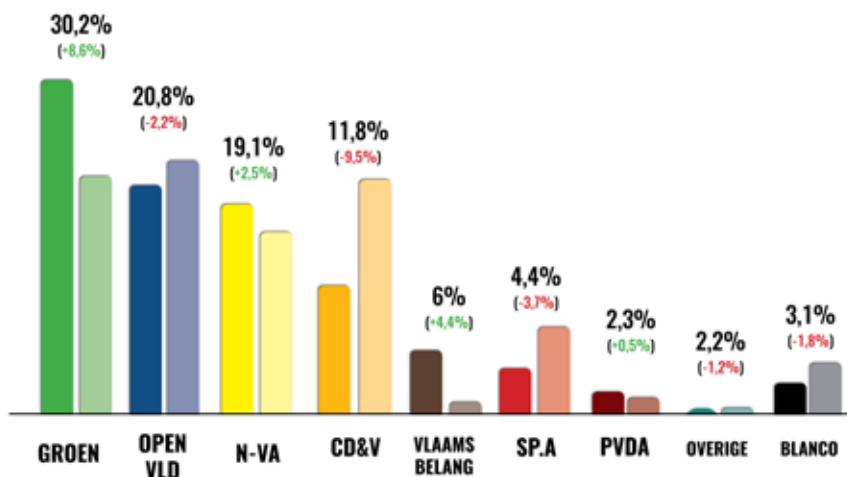
VLEXIT? Student kiest voor meer Europa

Ook voor de Europese verkiezingen kleurt Leuven groen. De ecologen breiden hun voorsprong met 8,6% uit. CD&V tuimelt van twee naar vier en laat Open Vld en N-VA passeren.

door [Daan Delespaul, Vinsent Nollet en Josefen Truyers](#)

Daarmee staan twee uitgesproken eurofiële partijen op één en twee. Groen haalt haar winst bij het imploderende sp.a, en een uitgedroogd CD&V, dat met Kris Peeters (in 2014 nog de populairste politicus voor studenten) maar liefst 9,5% moet inboeten ten opzichte van 2014. Ook Open Vld verliest 2,2%, terwijl achtervolger N-VA 2,5% inhaalt. Geert Bourgeois blijft daarmee nog steeds een drietal procent onder het nationale resultaat van zijn partij. Sp.a, Vlaams Belang en PVDA halen niet voldoende voor een zetel in het Europees parlement.

STEMINTENTIES EUROPEES

peiling> Leuven academisch personeel ziet toekomst Europees en klimaatgericht

Universitaire wereld kleurt Groen: academici kiezen massaal voor ecologen

Veto benaderde het academisch personeel van de KU Leuven met dezelfde peiling. Met uiteindelijk 332 respondenten mag Groen ook daar op het hoogste schavotje gaan staan.

door [Daan Delespaul, Vinsent Nollet en Josefen Truyers](#)

Met bijna 40% neemt Groen in vergelijking met de studenten nog een stevigere koppositie in. *De Weg Vooruit* en *Voor Vooruitgang* leiden respectievelijk CD&V en N-VA naar 21,3% en 19,6% van de stemmen. Open Vld lijkt met de opgestapelde witte konijnen toch niet te overtuigen en haalt slechts 8,4% van de stemmen. 'Hier kunnen de professoren nog wat leren van de studenten', lacht Gwendolyn Rutten, partijvoorzitter van Open Vld. Met respectievelijk 6% en 2,7% van de stemmen huppelen sp.a en PVDA samen achterop. Vlaams Belang weet ook met Dries Van Langenhove aan zijn zijde de Leuvense prof niet te overtuigen en krijgt slechts 0,9% van de

'Het typevoorbeeld van een Groen-stemmer is een hoogopgeleide middenklasser die goed verdient. Proffen en doctorandi passen perfect in dat plaatje'

Silke Goubin, politicoloog KU Leuven

stemmen. 'De kloof tussen academici en de man op de straat was nog nooit zo groot', meent Klaas Sloomans, lijsttrekker voor Vlaams Belang in Vlaams Brabant.

Op Europees en Vlaams vlak lijkt de steun van de professoren voor Groen enkel toe te nemen. Het stemaandeel van CD&V en N-VA daalt ietwat ten opzichte van de federale tegenhangers maar het verschil blijft klein. Op Vlaams vlak doet N-VA een inhaalbeweging en weet de partij het tweede grootste aantal stemmen binnen te halen. Open Vld staat iets sterker in zijn schoenen op het Europese en Vlaamse niveau terwijl sp.a nog verder wegzakt en stilaan met de kiesdrempel van 5% begint te flirten. PVDA haalt ook hier de kiesdrempel niet en Vlaams Belang zakt nog verder weg.

Compliment

Meyrem Almaci, partijvoorzitter van Groen, ziet in de resultaten vlak voor de verkiezingen een flinke opsteker: 'Ons programma baseert zich op duidelijke krijtlijnen voor de toekomst die expertise verwerken en meenemen. De grote steun vanuit het academisch personeel is dan ook een enorm compliment.'

Voor de andere partijen is die monsterscore voor Groen dan weer heel wat problematischer. N-VA-ondervoorzitter Lorin Parys erkent dat het academisch corps geen dwarsdoorsnede is van de maatschappij: 'Maar dan moet je natuurlijk wel de kanttekening plaatsen dat wanneer 200 professoren een opinie in de krant schrijven over een maatschappelijk thema, je dan weet dat dat van een publiek komt dat voor een groot deel op Groen stemt.' Klaas Sloomans van Vlaams Belang klinkt nog feller: 'Wat de proffenpeiling

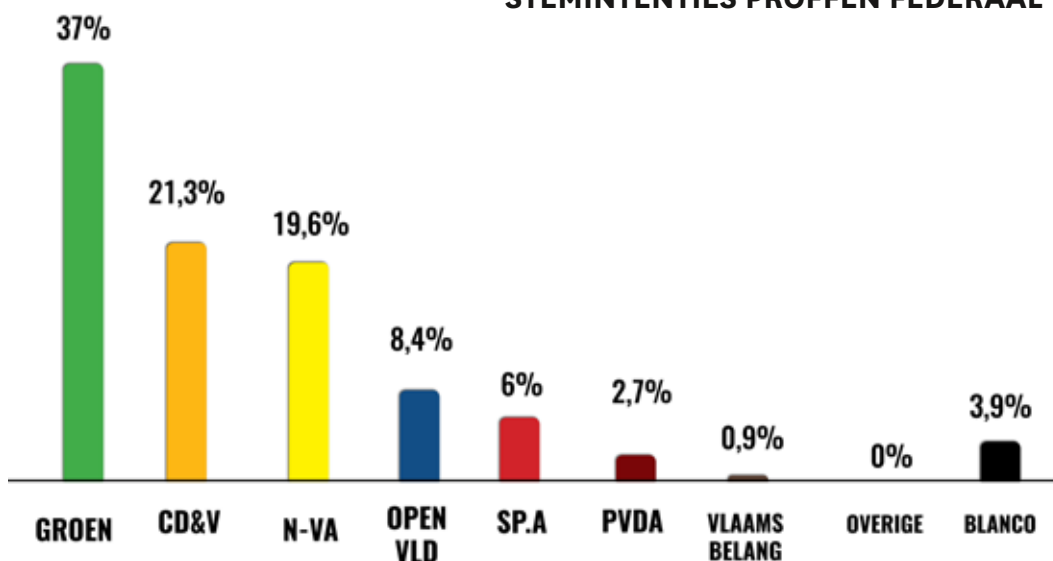
betreft merken we dat de linkse mars door de instellingen – meer dan 50 jaar na mei '68 – nog steeds erg voelbaar is. Hier is een grote uitdaging voor ons weggelegd.'

Volgens Silke Goubin, politicologe aan de KU Leuven is die score nochtans niet verwonderlijk: 'Het typevoorbeeld van een Groen-stemmer is een hoogopgeleide middenklasser die goed verdient. Proffen en doctorandi passen perfect in dat plaatje. We weten bovendien dat mensen die hoger opgeleid zijn, typisch minder voor extreme partijen stemmen.' Dat de academici 'milieu en energie', 'gezondheidszorg' en 'onderwijs' naar voren schuiven als belangrijkste problemen waar België mee te kampen heeft, hoeft in die zin niet te verbazen. 'Pas als je een zeker basiscomfort hebt, ga je je bekommeren om postmateriële waarden zoals het klimaat', vult collega Bart Maddens aan.

De peiling werd afgenomen bij academici van de Faculteit Rechtsgeleerdheid, Sociale Wetenschappen, Economie en Bedrijfswetenschappen, Geneeskunde en Farmaceutische Wetenschappen. Groen haalde in elke faculteit en op elk niveau de hoogste score, met uitzondering van Rechten. Daar wist professor Geens nog een eerste plaats voor CD&V op het federale niveau te behalen. ☺

De Veto-professorenpeiling werd afgenomen bij 332 academische personeelsleden van de KU Leuven. De foutenmarge bedraagt 5,28%. Bij vragen kan u terecht bij de redactie op redactie@veto.be

STEMINTENTIES PROFFEN FEDERAAL

HEEFT UW VAKGEBIED INVLOED OP UW VOORKEUR?

MOET EEN UNIVERSITEIT ZICH MINGEN IN HET MAATSCHAPPELIJK DEBAT?

Laudate, het lustrumconcert van het LUK in beeld

© Kirsten Verhaegen

'Peter, gij bidt ook wel voor ons he!'

Een professor, katholiek priester, yogi en nog zo veel meer

Professor Peter Baekelmans is katholiek priester en maakt deel uit van de Scheutisten, een missionaire gemeenschap binnen het Rooms-Katholicisme.

door [Lien De Proost](#)

Naast priester, is hij ook yogadocent. En oh ja, hij volgde ook een opleiding tot boeddhistische priester. Hij specialiseerde zich als professor in *Theology of Religion* en integreerde dit duidelijk ook in zijn eigen leven. 'Ik zie het als volgt: God zet mensen en ideeën op mijn weg. Daar moet ik iets van leren. Ik geef dat dan een plaats in mijn eigen geloof. Maar aan dat geloof twijfelen, heb ik nooit gedaan.'

Kreeg u het katholieke geloof mee van thuis?

'We waren met tien kinderen thuis en zijn allemaal gedoopt. Zo snel als mijn moeder kon staan, mocht ze naar de Kerk gaan om ons te dopen. Ik ben heel mijn leven gelovig geweest en ben altijd graag naar de mis gegaan. Toen ik op mijn twintigste in Zwitserland ging studeren, zei iemand me dat het wel eens goed zou zijn om een filosofisch boek te lezen in de plaats van naar de mis te gaan. Ik ben dan in een wijngaard gaan zitten om te lezen, maar toen merkte ik dat ik dat toch maar eenzaam vond. Alleen is ook maar alleen. Dat is het moment waarop ik echt zelf gekozen heb voor de kerk. Samen kunnen geloven, vind ik echt mooi.'

Jongeren willen niet meer exclusief zijn. Ze zien het een graag, maar het ander ook'

In mijn familie zijn we allemaal 'katholiek geboren' (*lacht*), maar alle genres zijn aanwezig: je hebt er die helemaal niet naar de mis gaan, sommigen af en toe. Mijn tweelingzus is ook christelijk, maar tegelijk is ze momenteel in een hindoe-ashram, vooral gefocust op yoga. Ze leeft een beetje Hindoeïstans en Vlaams tegelijk. De an-

deren zijn niet zo sterk in die spirituele richting gegaan. Ze appreciëren wel wat ik doe, en zeggen dan vaak: "Peter, gij bidt ook wel voor ons he!"

U koos dan voor de Congregatie van het Onbevlekt Hart van Maria, de Scheutisten.

'Dit is een exclusief en religieus missionaire congregatie, in die zin dat eens je binnenstapt, je 'naar buiten moet'. Ik wilde sowieso naar een ander land, omdat ik al geproefd had van verschillende religies en het ook ter plaatse wilde zien. Ook wilde ik echt contact met de mensen. We hadden in de familie een nonkel die Scheutist was en twintig jaar in China en twaalf jaar in Amerika had verbleven. Mijn moeder sprak daar altijd lovende woorden over. Toen dacht ik: als hij dat kan, kan ik dat ook.'

We zijn met veel in Vlaanderen, maar vooral ouderen. Zo'n driehonderd à vierhonderd confraters. In Vlaanderen behoor ik tot de jongste confraters, maar als ik in Rome ben, ben ik de oudste. Daar zijn het allemaal jongeren, vooral komende van Afrika en Azië weliswaar. De Scheutisten vallen binnen de Rooms-Katholieke traditie. Het typische daarvan is dat we allemaal georganiseerd zijn onder de paus. Het is een piramidestructuur, maar daaronder zijn we allemaal één. Binnen de Rooms-Katholieke Kerk behoren we tot de actieve religieuzen. Wij gaan actief naar buiten. We willen eerst buiten de kerk staan en daar het geloof en de katholieke waarden aanbrengen en dan van daaruit zien of er een gemeenschap kan opgebouwd worden.'

U komt als professor, en eerder studenten-pastor, veel in contact met jongeren. Wat valt u op in hun omgang met geloof?

'De consumptiemaatschappij is zelfs qua religie heel groot geworden. Jongeren nemen wat ze graag hebben en laten de rest links liggen. Dat is ergens spijtig, want je laat dingen liggen die je maar leert door ze te doen. Jongeren weten vaak ook niet meer wat de Kerk is. Ze kennen de waarde van traditie niet meer en willen tegelijk ook allemaal een eigen traditie opbouwen, maar zien dan natuurlijk dat dat eigenlijk onmogelijk is.'

De jongeren verkiezen dus patchwork religie, zoals dat heet?

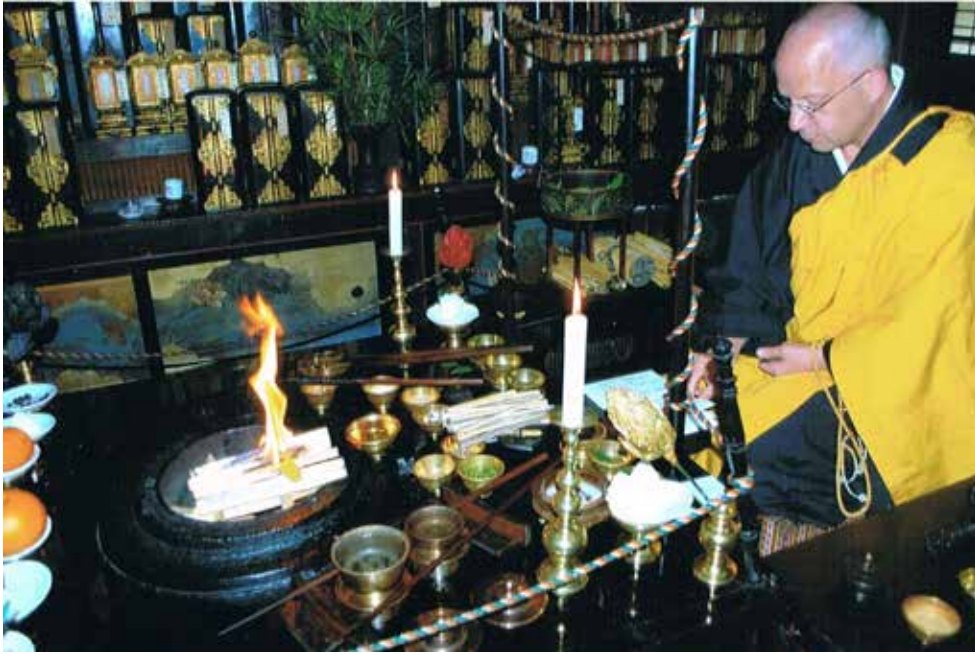
'Inderdaad, van alles een beetje, en geen geheel engagement meer. Ik zag, toen ik in de parochie in Oud-Heverlee werkte, dat dat niet alleen een probleem van de kerk is. Mensen kunnen zich niet zo lang meer engageren, ook in bijvoorbeeld sportverenigingen komt dat naar voor. Een project van bepaalde duur is mogelijk, maar als het te lang wordt, haken mensen af. Het *longterm engagement*, wat religie absoluut is, wordt moeilijk.'

'Vorig jaar was mijn beste leerling voor de les boeddhisme een moslim'

Dat zien we ook in het kloosterleven. Binnengaan voor het leven kent men niet meer. In de boeddhistische traditie zie ik wel jongeren, in Japan bijvoorbeeld, die in kloosters komen en een bepaalde tijd meedraaien. Na die tijd gaan ze naar huis, maar ze keren steeds weer terug. Misschien is dat nodig: een 'tussen-wereld' vinden voor onze jongeren. Het bestaat voor een stuk al wel natuurlijk, dat jongeren bijvoorbeeld een jaar meelevens in een klooster en dan enkel voor die tijd beloven celibatair te zijn, en alleen met religie bezig te zijn. Dat werkt wel goed, denk ik. Dat past meer bij de jongeren van vandaag.'

Uw fascinatie voor het boeddhisme, waar komt die vandaan?

'Ik wou eigenlijk naar India als missionaris. Ik had eerst het hindoeïsme gestudeerd, en een opleiding tot yogadocent gevolgd. Maar omdat ik naar Japan ging, Scheutisten zit namelijk niet in India, moest ik iets anders kiezen. Dat werd het boeddhisme. Ik had al studies gedaan in de vergelijkende religiewetenschappen, maar ter plaatse mogen proeven en zien, dat is toch nog iets anders.'

© Peter Baekelmans

zou inderdaad de interreligieuze dialoog kunnen zijn. Vorig jaar was mijn beste leerling voor de les boeddhisme een moslim. Dat is mooi. Hij zei dan: 'dat is mijn hobby, vergelijkende religiewetenschap'. En je voelde dat ook echt.'

Bent u nooit verward geraakt door de combinatie van de verschillende religies?

'Nee, dat is raar eigenlijk, maar Onze Lieve Heer is daar altijd geweest. Dat is mijn focus, en alles wat ik meemaak, plaats ik binnen dit geloof. Ik heb een Joodse leermeester gehad, een Indische, en een Amerikaanse hindoe die gedoopt was in de katholieke kerk, het perfecte voorbeeld van *double belonging*. Hij weet soms zelf niet meer helemaal wat hij is hoor (*lacht*), maar daar is niets mis mee. Alles wat ik leerde, plaatste ik in mijn katholieke geloof.'

'Onwetendheid bemoeilijkt de dialoog'

'Mijn Joodse leermeester zei ook altijd dat hij nooit getwijfeld had aan het bestaan van God. Maar hoe je dat bestaan moet begrijpen, is iets anders. Daar mag je wel aan twijfelen, daar moet je voor studeren. Dan worden theologie, ervaringen, en ontmoetingen met andere religies belangrijk. Dat alles helpt om tot een eigen ervaring van je religie te komen.'

Er hoeft dus geen vijandigheid te bestaan tussen verschillende religies?

'Onwetendheid bemoeilijkt de dialoog. Als je een andere religie niet echt kent, ga je uit van vooroordelen. Die vooroordelen zijn soms zelfs door missionarissen gecreëerd. In Japan bijvoorbeeld wilden de katholieke missionarissen vooral graag het verschil maken met de religies daar, met het boeddhisme. Dan gooiden ze alle boeddhistische beelden in de rivier, maar daarmee zetten ze zichzelf buiten de maatschappij en keren ze zich af van hun families. Dat is jammer. Ook al geloven mensen iets anders, respect moet er zijn. In dat opzicht doet paus Franciscus zijn best: *common humanity* is een mooie focus.'

'We moeten eigenlijk streven naar *intercultural competence*, het kunnen denken vanuit verschillende culturen. In Vlaanderen zijn we zo bekrompen dat wanneer we een moslim tegenkomen, we helemaal in de war zijn: waarom doet die zo? Denken vanuit verschillende werelden is niet gemakkelijk, want daarvoor moet je die andere wereld een beetje kennen.'

'Op de universiteit leren we logisch denken. Dat is belangrijk, maar we vergeten dat het niet het enige is dat we hebben. Het mystieke, artistieke en religieuze denken zijn ook belangrijk. Het religieuze denken is intuïtief, je kan het niet altijd uitleggen. Maar daar is niets mis mee. Met liefde is dat ook zo: als je die echt kan uitleggen, is ze er eigenlijk niet.'^o

U ziet daar geen conflict in: katholicisme en boeddhisme?

'Ik heb de twee leren verbinden in mijn eigen denken, in mijn eigen geloof zelfs. Ik heb de hele opleiding tot boeddhistische priester meegemaakt. Alleen de laatste initiatie, die om te mogen beginnen werken, heb ik niet gedaan. Ik was natuurlijk al katholiek priester, dus dat werd een beetje moeilijk te combineren. Zo heb ik langzaam meer en meer die twee verbonden. Je hebt natuurlijk wel het idee van *double belonging*, mensen die zich aan twee tradities gehecht voelen. Hoe moeten we daar mee omgaan? Dat is een moderne problematiek die je ook ziet bij vele jongeren. Jongeren willen niet meer exclusief zijn. Ze zien het een graag, maar het ander ook. En dan is het interessant te zien hoe ze dat combineren.'

En dan doceert u ook nog yoga? Dat staat in verband met het hindoeïsme?

'Yoga en meditatie kan je ook met een christelijke houding of gevoel doen. Ik heb zelf een opleiding gevolgd in India. Een van mijn vragen was: hoe kan ik dit als christen doen? Ik merkte dat yoga gedaan wordt in een sfeer van gebed. Het is niet alleen de oefeningen, je doet ze op een meditatieve, spirituele wijze. Als je dat combineert met uw eigen religieuze traditie kan je het eigenlijk niet beter hebben.'

'Voor mij is het gemakkelijk: ik doe bijvoorbeeld de *surya namaskar*, de zonnegroet, op het Onze Vader. Ik kon de houdingen eerst niet van buiten leren. Toen ik het op het Onze Vader zette, kwamen de houdingen vanzelf. Het past er heel mooi in. Ik heb later ontdekt dat twee priesters, honderd jaar geleden, dit ook al hadden gedaan. Het bleek dus niet zo nieuw (*lacht*).'

'Ik heb twintig jaar in Japan gezeten en syncretisme is daar absoluut geen probleem. Hier in België denken mensen vaak nog: "je kan toch niet én christen zijn én boeddhist én hindoe". In Japan

kan dat wel. En dat maakt dialoog gemakkelijker, ook binnen families waar niet iedereen hetzelfde gelooft.'

Is dat er voldoende, die interreligieuze dialoog, in Europa?

'Nee. De mensen in Rome die in het *Pontifical Council for Inter-Religious Dialogue* werken, doen hun best, maar dat is vooral diplomatisch. Ik denk dat we moeten durven spelen op de ervaring, het spirituele én het theologische. Ik ben gespecialiseerd in *Theology of Religion*. Dat is durven in de theologie gaan, zowel van de ander als jezelf, en zien waar je verbonden bent en waar het verschil juist ligt. Dit veld staat nog in de kinderschoenen. De eerste stap is gezet: je mag bijvoorbeeld al eens een boeddhistische tempel binnenlopen. Maar dan komen de volgende stappen, en die zijn iets moeilijker. Kan je een deel van hen integreren in jezelf? Van 'ons' bij 'hen'? Je moet niet worden wat de ander is, maar moet het wel kunnen appreciëren of toch iedereen laten doen, met het nodige respect. Ik merk dat jongeren van vandaag toch wel meer respect beginnen te hebben voor mensen die een spirituele richting opgaan.'

We hebben in onze reeks veel interviews gedaan, gaande van Jehova Getuigen tot Sikhisme, en zagen zo dat er aan deze universiteit veel religieuze verscheidenheid te vinden is. Is het de taak van de universiteit om hierop in te spelen en de dialoog aan te wakkeren?

'Absoluut. We hebben de problematiek gehad rond de K van KU Leuven, maar volgens mij word je zonder die K een universiteit zoals alle andere. Nu heb je iets dat het spirituele meegeeft. Het hoeft daarom niet de extreem orthodoxe katholieke kerk te zijn, maar de spiritualiteit zoals die in het christendom zit, kan je gebruiken om je universiteit te kenmerken. Een van die zaken

Leve de zijlijn!

Het cursiefje lijdt onder zijn janusgezicht. Hoort het bij de journalistiek, of valt het onder literatuur? We zoeken uit of die spreidstand ultiem houdbaar is.

door Vincent Cuypers

Wikipedia definieert het cursiefje als een 'deels verhalend, deels beschouwend prozastukje in een dag- of weekblad'. Dat maakt dat het cursiefje moeilijk in te delen valt: is het journalistiek, of is het literatuur? Ons vastgeroeste hokjesdenken maakt zulke vragen nu eenmaal prangend. Toch zijn er namen groot mee geworden. Godfried Bomans en Simon Carmiggelt vooral, maar in hun schaduw, die zich ook onder de Moerdijk verspreidde, ook Vlamingen als Jos Ghysen, Louis Verbeeck en Louis Paul Boon. Die hoogdagen zijn echter voorbij: cursiefjes vormen geen vanzelfsprekendheid meer, en van uitgegeven bundels is al zeker geen sprake meer. Hoog tijd om een en ander op te rakelen.

Tussen krant en literatuur

'Typisch voor het cursiefje is inderdaad dat het zich heel moeilijk laat omschrijven,' aldus professor Dirk De Geest, Letterkundige. 'De naam komt letterlijk van 'cursief', omdat het in de kranten cursief werd afgedrukt, om te zeggen: "dit is geen berichtgeving, maar een ander soort tekst." Daar heeft men dan van gemaakt dat men op een cursieve manier naar de werkelijkheid kijkt'. Het cursiefje biedt dus een persoonlijke beschouwing op allerlei zaken uit de werkelijkheid, maar toch is het geen opiniestuk - geen column, in wederkerend geval - in de klassieke zin van het woord. 'Daarin is een mening veel belangrijker dan het verhaal. Bij de historische cursiefjesschrijvers ging het in de eerste plaats om het neerzetten van scènes', aldus De Geest.

Hoewel het cursiefje als afgelijnd genre niet zo veel meer beoefend wordt, neemt dat niet weg dat heel wat elementen van het cursiefje blijven terugkeren, aldus De Geest: 'Als ik moet zeggen, wie vandaag het meest 'cursiefjesschrijver' is, dan is dat gek genoeg Eva Mouton. De cartooniste die een inkijk in haar leven geeft leven met Bert en haar katten, komt eigenlijk het dichtst in de buurt bij wat het cursiefje vroeger was.'

Het zijdelings kijken naar de dingen gaat in het cursiefje doorgaans gepaard met humor en relativering. Men kan bijvoorbeeld bezwaarlijk stellen dat Mouton zichzelf te serieus neemt. Dat maakt ook de intellectuele waarde van het cursiefje, en de vorm ervan leent zich daar ook toe. In een roman of een lang essay kan je moeilijk jezelf tegenspreken, maar of je wekelijks wat anders van de dingen vindt, steekt niet zou nauw: de helft van de lezers is tegen dan toch al vergeten wat je de vorige week hebt geschreven. Ook De Geest wijst in die richting: 'Bij Carmiggelt bijvoorbeeld zie je dat hij heel erg inzet op klassenverschillen, op regionale verschillen, op verschillen tussen de werkmens en de intellectueel. Maar door het feit dat hij beide kanten ironiseert, kun je moeilijk zeggen dat hij kant kiest. De beste cursiefjesschrijvers wisselen, achteraf gezien, voortdurend van positie en van sympathie, en dwingen daardoor hun lezers om vragen te stellen over hun eigen zekerheden.'

'De literaire wereld leeft enorm in het idee dat een roman vooral lang moet zijn'

Dirk De Geest, professor Nederlandse literatuur

Toch worden korte teksten hoe langer hoe minder geapprecieerd, stelt De Geest: 'Tegenwoordig moeten boeken dik zijn. Anders tellen ze niet mee. De literaire wereld leeft enorm in het idee dat een roman vooral een lang moet zijn, en als die roman slecht geschreven is, dan dat doet er eigenlijk niet toe.'

Daarnaast liggen ook de focus op alledaagseheid en het gebruik van humor vandaag moeilijk in de literatuur: 'Schmidt zou vandaag denk ik niet meer kunnen, terwijl wij dat allemaal

fantastisch vonden, maar je ziet, na een tijd geraakt dat gedateerd omdat we dat soort humor en uitvergroting eigenlijk verleerd zijn. Ik zie dat de Hema zelfs geen Jip en Janneke-gadgets meer heeft. Dus zelfs dat gaat voorbij'.

'Universality of appeal'

Maar wat maakt nu juist een goed cursiefje? Een goed cursiefje beheerst in de eerste plaats tot in de puntjes wat in het Engels zo mooi the universality of appeal wordt genoemd. De beschreven feiten en personages moeten, net als in een toneelstuk, gedicht of roman, bijzonder genoeg zijn om vertellenswaardig te zijn, maar universeel genoeg dat iedereen zich erin kan herkennen, ideaal boven de vluchtigheid van de actualiteit heen.

Dat bevestigt ook De Geest: 'De ideale cursiefjesschrijver is iemand die vanuit een soort herkenbaarheid kan schrijven, en zodanig scènes kan neerzetten dat die tegelijk het eeuwig-menselijke kunnen benaderen, en dat je, in een diverse en multiculturele wereld, nog steeds die stukjes kunt blijven lezen.

Daarbij moet de scène er van de eerste zinnen staan: 'De openingszin is heel belangrijk. Vaak krijg je bijvoorbeeld een ontmoeting, waarbij je meteen de scène ziet waar de 'ik' staat. (Carmiggelt: 'Toen ik de kroeg wilde binnentreden, botste ik tegen de kastelein, die juist naar buiten kwam', red.) Of je krijgt een soort van mijmering die meteen bepaalde vragen oproept (Bomans: 'Mijn bezwaar tegen het Nederlandse toneel, is dat iedereen zo vreselijk zijn best doet', red.).

Op het einde is het dan de bedoeling dat je naar een soort van pointe toegaat, ofwel dat de lezer toch het gevoel krijgt van 'hier moet ik verder over nadenken'. Daarnaast is ook het gebruik van aforismen typisch voor het cursiefje, aldus De Geest: 'oneliners zijn eigenlijk heel belangrijk. Het is geen toeval dat in boekjes met aforismen heel veel van die cursiefjesschrijvers terugkeren.'

Voor de rest geldt voor het cursiefje wat voor alle teksten geldt. Alles staat of valt met eenheid.

In het laatste nummer van *Veto* gooit de opiniereactie het over een andere boeg. We buigen ons over een genre dat maar half tot het opiniekatern behoort, maar tegelijk een van haar grootste verwezenlijkingen is: het cursiefje. Het wat? Het cursiefje, enkele decennia wijdverspreid in allerlei media, is vandaag helaas naar de achtergrond verdwenen. Eerst gaan we in op wat genre juist is, wat een goed cursiefje maakt, en waarom het dringend tijd is om het genre waar wij verliefd op zijn nieuw leven in te blazen. Vervolgens kun je enkele cursiefjes lezen van de hand van onze auteurs.

Schaken en vrijheid

door [Abel Romkes](#)

Over waarom mensen zich aan het schaakspel blijven wagen.

Het schaakspel komt uit het oosten en is ongeveer vijftien eeuwen oud. Twee spelers hebben de beschikking over precies evenveel stukken die samen twee legertjes vormen, en het is de bedoeling de ander te slim af te zijn door jouw manschappen op het juiste moment de juiste dingen te laten doen. Net als in een werkelijke oorlog is dat nog niet zo gemakkelijk. De twee legers, ooit zo trots en ordelijk tegenover elkaar opgesteld, verliezen bij de eerste schermutselingen al snel alle gevoel voor harmonie. Het slagveld wordt onoverzichtelijk, de mogelijkheden lijken oneindig, en altijd is daar weer die tegenstander die je met onverwachte en onaangename ideeën naar de keel grijpt.

Wie voor het eerst een schaakclub bezoekt vraagt zich wellicht af of het spel eigenlijk wel leuk is: de gezichtsuitdrukkingen zijn fataal en gekweld, en de stilte wordt enkel af en toe doorbroken door het gesteun van volwassen mannen of het voorzichtige snikken van een kind dat heeft moeten leren wat verliezen betekent.

Diep in zijn hart beseft de schaker dat het spel te moeilijk voor hem is, en dat hij zijn noodlot over zich heeft afgeroepen door zich in te laten met zaken die hem ver te boven gaan. Hoe hij zijn voorhoofd ook rimpelt, de diepere wetten van dit universum blijven voor hem verborgen, en zijn piekerende blik over de vierenzestig velden heeft iets weg van het staren naar een sterrenhemel die zowel betoverend als verbijsterend is.

Waarom doet de schaker het zichzelf aan? Waarom als een kind met houten poppetjes spelen als dat voor een groot stuk zelfkwellend is? Het antwoord op die vraag is het punt waar de schoonheid en de verschrikking van het schaakspel samenvallen: de oneindigheid aan mogelijkheden, en de creatieve vrijheid die dat oplevert. In iedere stelling kan een speler tientallen verschillende zetten doen, waarop de tegenstander ook weer op vele manieren kan reageren.

De schaker is een kunstenaar, of probeert dat althans te zijn, door in het geluidloze gesprek dat hij met zijn tegenstander voert die antwoorden te vinden die hem het meest treffend en geestrijk lijken. Vrijheid betekent niet dat je om het even wat kunt doen, maar juist dat je uit alle mogelijkheden die ene weet te vinden die het beste aan het temperament en de eisen van de stelling beantwoordt. Schaken is zwoegen en ploeteren, het botsen op de al te nauwe grenzen van je eigen geest, verslaafd aan een goddelijke vrijheid die ons alles belooft, maar waartegenover wij op al te menselijke wijze tekortschieten. ♣

Abel Romkes is student wijsbegeerte en gepassioneerd amateurschaker

© Anne-Leen Declercq

Columns

De lezer

Cursiefjes

Zowel eenheid van inhoud en beeld, als eenheid van emotie. Je beeld, je verhaal moet kloppen: idealiter kan je je cursiefje aan een schilder geven, en kan die er een coherent schilderij van maken. Daarvoor moet het plaatje echter kloppen. Er mogen geen zaken zijn die elkaar tegenspreken, en er mogen ook geen zaken zijn die te veel uit de toon vallen. Daarnaast moeten alle elementen in je cursiefje min of meer hetzelfde register van gevoelens bespelen. Ook een gedicht dat voor de helft vrolijkheid, en voor de helft afkeer oproept, heeft weinig kans op slagen.

Taal met de grote T

De traditionele cursiefjesschrijvers blonken daarnaast ook uit in zorgvuldig taalgebruik. Goed en correct woordgebruik is daarbij enorm belangrijk - iets waar Bomans ook erg aan hield. Elk woord roept een complex en fijngevoelig web van ideeën en associaties op, en een goed schrijver hoort dat web te kennen en het woord in functie daarvan juist te gebruiken. Slordigheid met betekenis creëert verwarring, en vervuult uiteindelijk ook de taal. Die deugd van taalzorgvuldigheid zijn we echter verloren, aldus De Geest: 'We leven in een tijd waarin gepleit wordt, niet voor zorgvuldige taal, laat staan gekunstelde taal, maar waarin zelfs docenten hier in het dialect lesgeven. Vroeger dacht men dat als je wil werken aan de emancipatie van de mensen, taal daarvoor het middel bij uitstek is. Als je je taal goed beheerst, dan wordt je denken helder, en literatuur is een van de vormen om die taal eigenlijk verder bij te spijkeren, want daarin wordt die taal geëxploreerd.'

Een nieuwe generatie cursiefjesschrijvers heeft misschien de kans die taal schoonheid terug op de kaart te zetten. Wie cursiefjes schrijft, moet denken als een dromenvanger: uit de voortdurende stroom van feiten en verhalen moeten de mooiste worden tegengehouden. En vastgehouden, voor ze vervliegen en vergeten worden. In een mooi spreekwoordelijk kader. In tijden waarin informatiestromen sneller gaan dan ooit is dat geen overbodige luxe.

Zo besluit ook De Geest: 'Kranten moeten op papier wat anders publiceren dan online. Als ze daar niet snel in slagen, dan is de kans groot dat hun bestaan in het gedrang komt. Je ziet nu al dat ze op papier meer synthesestukken geven, en achtergrond geven, maar het zou best kunnen dat zo'n cursiefje opnieuw een argument kan worden om een papieren krant te kopen.' De boodschap is dus duidelijk: 'Ik denk dat als er vandaag opnieuw grote cursiefjesschrijvers rechtstaan, dat de kans heel erg groot is dat die snel een podium zullen vinden.' ♣

'Idealiter kan je je cursiefje aan een schilder geven, en kan die er een coherent schilderij van maken'

[Dirk De Geest](#)

De tuinman en de dood

door [Vincent Cuypers](#)

Wat zegt een tuin over de persoon die hem onderhoudt?

Elke lente opnieuw valt op hoe verknocht de Vlaming is aan zijn tuin. Van bij de eerste prille zonnestrallen verlaat hij gezwind zijn woonkamer om met hark, gieter en de nodige bloembollen het zo vluchtige lentegevoel de grond in te poten. Van sneeuwkllokjes, tot krokussen en paasbloemen, hyacinten, lelietjes-van-dalen en vergeet-mij-nietjes: het palet waarmee de tuinman schildert is eindeloos. En het mag wat kosten. Voor België zijn geen duidelijke cijfers voorhanden, maar in Nederland draaiden de tuinentra in 2016 een omzet van zo'n slordige 3,8 miljard. Er is hoop dus, voor de narcisensector.

Toch krijgt, alle bloemenpracht ten spijt, het groene gazon de grootste plaats in 's Vlamings hart. Dat zuivere en vlekkeloze tapijt, uithang-

bord van een zuiver en vlekkeloos leven, wordt met de grootste zorgvuldigheid gezaaid, besproeid en kort gehouden. En elke vorm van onkruid die de kop op steekt – er zijn nu eenmaal planten en planten – wordt genadeloos verwijderd. Toch ontsnappen ook onze gazons niet aan de alomtegenwoordige maatschappelijke kritiek, en dat is niet onterecht. Ze zijn nu eenmaal weinig bevorderlijk voor de biodiversiteit: gras trekt weinig bestuivers aan, en bij gebrek aan voldoende grote natuurgebieden moet iedereen zijn duit in het zakje doen.

'Wie elegant wil zijn, moet weten wanneer hij de natuur moet tegenwerken en wanneer hij haar moet laten doen'

Het probleem gaat echter verder dan dat. Een te smetteloos onderhouden tuin getuigt van een krampachtige omgang met het leven. Ons kleine paradijs, met oogverblindende bloemen en vrolijke fluitende vogels, verslavende geuren en een volmaakt gazon,

moet een vermoeden scheppen van wat eeuwige gelukzaligheid zou kunnen zijn, maar het betreft helaas een illusie. Sinds Adam en Eva moet de mens zelf zijn gras maaien, en kan er bezwaarlijk nog van een paradijs gesproken worden. En wie wel eens onkruid verwijderd, weet dat dat een eindeloos gevecht is tegen de natuur dat je finaal niet kunt winnen. De natuur werkt niet met evenwichten, ze speelt een voortdurend spel van orde en chaos. En daar hoort onkruid bij.

Wie elegant wil zijn, moet weten wanneer hij de natuur moet tegenwerken en wanneer hij haar moet laten doen. Een verwilderde tuin is het ook niet – die getuigt van onverschilligheid. Maar wie het leven krampachtig buiten de deur probeert te houden, wordt uiteindelijk toch omvergeblazen. Beter is het de deur te openen en leven en dood als een waardige danspartner tegemoet te treden.

Rozen hebben nu eenmaal doornen, het heeft geen zin daar gek rond te doen. Werp daarom vanaf nu, voor u ergens binnegaat, eerst maar een blik rond het huis. Want aan de tuin, kent men de man.☺

Vincent Cuypers is student Sustainable Development en wijsbegeerte en opiniereedacteur bij deze krant

Het vertrek

door [Arthur Hendriks](#)

Over een vriend, seizoenen en de Spaanse zon.

Ik heb een vriend die zonder ophouden klaagde over het weer in ons land: om zijn houding te rechtvaardigen deed hij een beroep op de werking van het menselijk geheugen. 'Nostalgische dromen zijn altijd in zonlicht gebaad,' zei hij: 'het dorp van onze jeugd is gelegen op de bodem van een eeuwige zomer.'

Hij zei dat hij groene grasvelden, blauwe lichten en zich trots oprichtende populieren voor zich zag als hij teruggacht aan zijn verzonken jeugd, ook al heersten toen in werkelijkheid motregen, een alomtegenwoordige grijze treurigheid en een wind waarvan de strengheid de indruk gaf dat we nog schuld hadden aan een vergeten geraakte erfzonde. In zijn herinnering was het altijd augustus toen hij klein was. Hij had droevige groene ogen en droeg een hoed om zijn hoofd van weer en wind te

vrijwaren; hij liep met ineengekrompen schouders en keek naar de grond omdat het uitzicht van de wereld hem anders triestig maakte.

Hij verwierp de volkswijsheid die stelt dat de afwisseling van de seizoenen voor geluk zorgt, dat lente en zomer hun bijzonderheid te danken hebben aan het contrast met herfst en winter: niets anders dan een drogreden die onze eeuwenlange stilstand ter plaatse moet goedpraten, het feit dat er diep in ons bloed verborgen een atavistische drang schuilt om op eigen grondgebied te blijven, ongeacht de spijtige aspecten ervan.

Ik herinner me de ontelbare keren dat hij onaangekondigd langskwam (hij had de gewoonte zonder te kloppen in mijn woonkamer te verschijnen en zich in mijn zetel te laten zakken met neerhangend hoofd) en aan een lizig uitgesproken monoloog begon, die veel weghad van een hamletiaanse terzijde, waarin hij zich zonder uitzondering verwonderde over het feit dat mensen in koude landen niet naar warmere oorden verhuisden.

'Wat houdt hen toch hier?' vroeg hij. 'Het is gewoon te gemakkelijk om te verhuizen – waarom zou je dan heel je leven blijven wonen in een land waar het meer dan de helft van het jaar te koud is om 's nachts naar buiten te gaan?' Hij begreep zijn landgenoten niet. En het was dat onbegrip dat hem

ertoe bracht zelf zo lang gebleven te zijn: hij wilde zien of er iets was dat de jaarlijkse terugkeer van de koude kon rechtvaardigen. Maar dat was er niet.

'Dante moest één keer door de hel en het vagevuur om uiteindelijk in de hemel zijn Beatrice te vinden: wij doen onszelf elk jaar opnieuw die marteling aan, in een eeuwige herhaling die elke keer opnieuw evenveel pijn doet. Nou, ik ga naar mijn Beatrice en ik kom niet meer terug.'

Zo verhuisde hij eindelijk naar Andalusië, die streek in Spanje waar het zo warm is dat ze de gemakshalve niet uitspreken. Regen is daar een oude en welkome bondgenoot die voor verfrissing zorgt; koude is iets waarvan ze vaag weten dat het op andere plaatsen voorhanden is.

Hij stuurde me vorige week een brief, die mijn cynische verwachtingen volledig doorbrak. Er stond eenvoudigweg: 'De zon schijnt hier elke dag. Ik ben gelukkig.' Nou moe. Sinds die brief vraag ik me ook regelmatig af, vooral wanneer het in april of mei nog zo koud is dat je 's avonds niet op een terras kan gaan zitten, wat ons bezielt hier langer te blijven.

Ik heb er geen antwoord op.☺

Arthur Hendriks is student wijsbegeerte en letterkunde

Elite of merite?

De prestigieuze Ecole Nationale d'Administration dreigt te verdwijnen. De Franse eliteschool levert al decennialang de toppers van het Franse politieke bestel af, waaronder president Macron.

door [Ana Van Liedekerke](#), [Daan Delespaul](#) en [Astrid Bostoën](#)

'Fini', zegt die laatste nu, als een van de maatregelen om aan de gele hesjesbeweging tegemoet te komen. De *énarques* hebben een elitaire connotatie in Frankrijk. Nochtans werd de school initieel opgericht door Charles De Gaulle met steun van de communisten om het administratieve bestel in het naoorlogse Frankrijk op te bouwen op basis van verdienste en niet iemands afkomst. Net dat laatste wordt de ENA nu verweten.

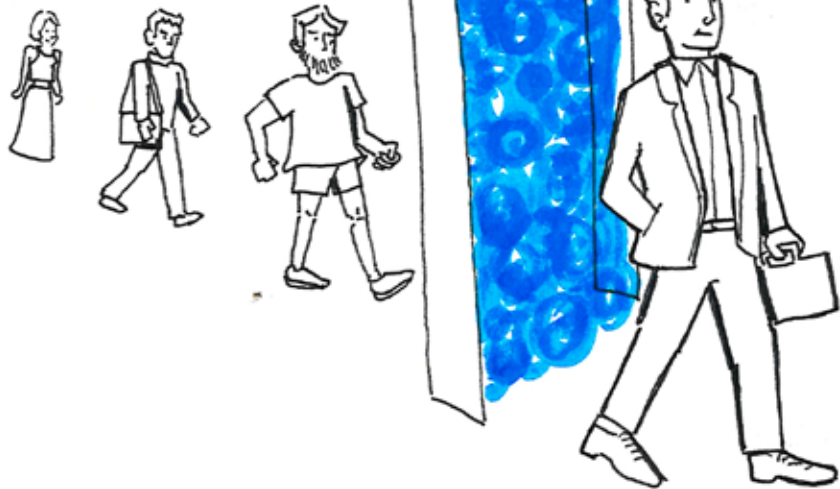
Ondemocratisch

Bij de vele slogans die de gele hesjes in de wekelijkse Franse protesten ten berde brachten, bepleitten sommigen de directe sluiting van een welbepaalde hogeschool: 'Ras le bol de l'ENA', 'Fermez l'ENA!'. De Ecole Nationale d'Administration in Straatsburg is één van de prestigieuze *grandes écoles* waar via strenge toelatingsexamens de crème de la crème van het Franse bestel van morgen wordt geselecteerd. Frankrijkkenner Piet Desmet licht toe: 'Bij ons is een universiteit in het hoger onderwijs het hoogste niveau. In Frankrijk zit daar het niveau van de *grandes écoles* boven.'

'Er is niets mis met excellentie an sich. Er is wel iets mis wanneer die uit een heel kleine kweekvijver komt'

[Piet Desmet](#), *Frankrijkkenner*

Die hogescholen zijn vaak per richting gestructureerd: zo heb je de *École des mines*

© Guillaume Deprez

voor toekomstige ingenieurs en *Sciences Po* voor sociale wetenschappers. ENA levert op haar beurt de hoogste functies in het openbaar ambt af. In tegenstelling tot de universiteiten zijn er voor die *grandes écoles* strenge toelatingsexamens, waar slechts een zeer beperkt aantal van de kandidaten wordt toegelaten.

Om voor die toelatingsexamens te kunnen slagen is een grondige voorbereiding nodig, waarvoor speciale *'classes préparatoires'* bestaan - een opleiding van twee jaar die je slaagkansen moet maximaliseren. Hoewel het toelatingsexamen openstaat voor iedereen, luidt de kritiek dat de democratische toegang onvoldoende gegarandeerd is, omdat de deelnemende studenten vaak degenen zijn die al cultureel kapitaal hebben meegekregen van thuis uit en wiens familie dikwijls aan dezelfde instituten heeft gestudeerd.

Hans Cools, historicus met focus op Frankrijk, situeert: 'In het verleden was het zo dat die gelijke toegang zeker emanciperend heeft gewerkt. Tegenwoordig is het echter een systeem dat zichzelf reproduceert. Als je van thuis uit voldoende cultureel kapitaal hebt meegekregen, dan helpt dat enorm in de voorbereiding.' Daar komt bij aan de voorbereidende cursus een groot kostenplaatje hangt.

Op die manier vist ENA uit een kleine vijver. Desmet: 'Er is niets mis met excellentie an sich. Er is wel iets mis wanneer die uit een heel kleine kweekvijver komt, waar de democratische toegang tot het instituut onvoldoende gegarandeerd is voor alle lagen van de bevolking.'

Vadermoord

Volgens Desmet is het vooral in die lijn dat Macrons voorstel begrepen moet worden. De speech die de president normaal over het onderwerp zou geven, werd afgelast wegens de brand in de Notre Dame, maar bereikte later toch het publiek. De mogelijke sluiting van ENA was één van de voorstellen om de gemoederen van de gele hesjesbeweging te bedaren.

Desmet: 'Het gaat niet over enkel de ENA maar over het ganse systeem van de *grandes écoles*. Je moet rekenen dat tien procent van de hogere onderwijsstudenten aan die scholen studeren. Macron gaat die niet allemaal sluiten. Maar hij mikt vooral op het afschaffen van het systeem waarin er een directe link is tussen studie en job.' Terecht, volgens Desmet: 'En daar heeft hij groot gelijk in. Want dit is fundamenteel ondemocratisch in het Franse bestel.'

Het is dus niet zo dat ENA zelf van vandaag op morgen verdwijnt. Cools: 'Even buiten beschouwing of het een goed systeem is, is het in ieder geval een systeem dat werkt. Het heeft ervoor gezorgd dat de Franse ambtenaren tot de best opgeleide van de Europese Unie behoren en dat de Franse diplomatie internationaal gezien vrijwel altijd boven haar gewicht bokst.' Getuige daarvan Macron zelf, die via ENA zijn positie als president heeft verworven. Al nuanceert Desmet: 'Ik durf niet te beweren dat hij een product is van het systeem, maar geholpen heeft het hem zeker.' ☺

lees de laatste alinea's op [veto.be](#)

De niet in slaap te wiegen videoreus

YouTube is onderhand onmogelijk weg te denken uit ons dagelijkse leven, maar hoe relevant is de videowebsite en waarom is ze zo belangrijk?

door [Jan Costers](#)

'All right, so here we are in front of the elephants. The cool thing about these guys is that they have really, really, really long trunks and that's — that's cool. And that's pretty much all there is to say.' Deze zinnen, gezegd door een man die daadwerkelijk in de zoo voor de olifantenexhibitie staat, omvatten de eerste video ooit op YouTube. Een slordige veertien jaar later is het aantal video's op de streamingswebsite haast niet meer te tellen.

En dan zouden we nog bijna vergeten dat we zonder YouTube geen Justin Bieber hadden gekend

De rauwe cijfers van de gigant zijn ronduit hallucinant te noemen. Op een minuut tijd wordt er ongeveer vierhonderd uur aan videomateriaal geüpload en honderdveertigduizend uur aan video's bekeken (bijna drie miljoen video's in totaal). Dat zijn geen cijfers per dag, of per uur. Maar wel degelijk per minuut. Het hoeft dan ook geen verwondering te zijn dat YouTube zich gemakkelijk achter Facebook nestelt als tweede meest belangrijke sociale medium. Ook op financieel vlak blijkt het videoplatform belangrijk

met een waarde van honderdzestig miljard dollar (tegenover nummer één Facebook, dat zeshonderddertig miljard waard is).

Met dergelijke duizelingwekkende cijfers lijkt het dat de uitspraak van Netflix dat *'our biggest competitor is sleep'* meer op andere en nieuwere streamingswebsites a la Hulu of Amazon slaat, dan op oude reus YouTube. Hoewel de twee niet helemaal in dezelfde vijver vissen, lijken ze allebei voldoende ingebed in het gezamenlijke kijkgedrag van de homo sapiens in de eenentwintigste eeuw. Waar Netflix zich kan beroepen op een enorme poel aan inkomsten en zich zo kan beroepen op een zekere mate van (productionele) kwaliteit, heeft YouTube een simpel doch veelzijdiger wapen in de strijd om de views: de gebruikers zelf.

Big business

De afgelopen jaren kende het sociale platform een overgang van 'mensen die video's plaatsen' naar echte YouTubers. Waar die laatste term in de beginjaren door iemand als Ray William Johnson - de pionier der reactievideo's - nog als een belediging werden opgevat, eigent iedereen met meer dan tienduizend *subscribers* zich die term met trots toe. In de beginjaren werden de youtubers immers met een scheef oog bekeken, als mensen die hun tijd maar wat aan het verdienen waren. Tegenwoordig betekent een groot aantal volgers *big business*.

Als youtuber verdien je immers meer geld naarmate je kijkersaantallen groeien. De beruchte 'Adpocalypse' vorig jaar gooide daarbij echter roet in het eten. Door enkele schandalen trokken grote bedrijven hun reclame-advertenties terug.

YouTube reageerde door video's met een 'schadelijke inhoud' te 'demonetizen' (*niet meer mogelijk maken om inkomsten te genereren uit deze video's red.*). Kanalen die al een scheldwoord in de mond nemen of volwassen content brengen, zagen zo hun inkomstenstroom grotendeels teruggeschroefd worden. De grotere kanalen vonden de oplossing in gesponsorde video's of het verkopen van gespecialiseerde kledij van hun eigen merk. Voor de kleinere - of niet-Engelstalige - kanalen is het echter vaak vechten tegen de bierkaai.

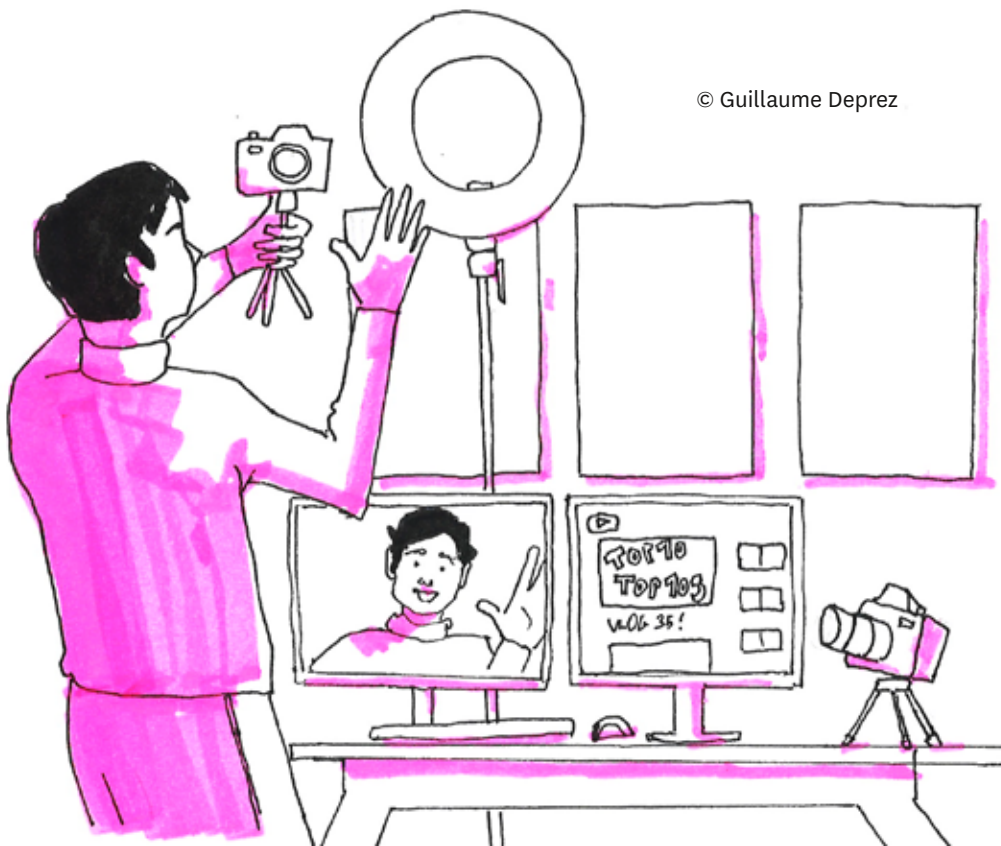
Die evolutie, gepaard met een grotere inhoudelijke controle heeft echter een negatieve invloed op de mogelijkheden die het platform ooit bood. Waar het voorheen een creatieve smeltkroes was waar iedereen letterlijk alles kon posten wat maar in hen opkwam, is er vandaag meer een wildgroei van op elkaar lijkende kanalen die gemakkelijk in hokjes te plaatsen zijn.

Van ASMR-video's tot *reaction channels*, podcasts tot *story-time*-kanalen, game- /film- /boekrecensies, memecompatiekanalen, en ga zo maar verder. En natuurlijk huist YouTube ook nog grote productiehuisen waarbij de muziekclips en filmtrailers niet mogen vergeten worden.

Sub to Pewdiepie

De verpersoonlijking van de moderne YouTuber kunnen we terugvinden in Felix Arvid Ulf Kjellberg, bij het grote publiek beter bekend als Pewdiepie. In 2011 begon hij als gamer en raakte langzaam bekend door het spelen van *Happy wheels* en *Amnesia*.

Toen duidelijk werd dat het publiek niet zozeer voor de spelletjes, maar meer voor zijn gedrag

© Guillaume Deprez

door **Daphne de Roo**

[theater] 21 en 22 mei, 20u, 30CC

☛ **HOOP**

Weten wij na de introtekst waar dit toneelstuk over gaat? Neen. Maar de eerdere stukken in de trilogie waarvan 'Hoop' het slotstuk vormt waren wel zodanig goed, dat je zeker moet gaan. Regisseur en tekstschrijver Stijn Devillé maakt de balans op van tien woelige jaren in Europa. Van de oneindige groei die de wereld in petto leek te hebben tot de economische en sociale diepte die volgde. Deze laatste politieke thriller is volgens Devillé niet zo pessimistisch als de vorige, maar eindigt in bevrijding. Wij zijn benieuwd!

[dans] 21 en 22 mei, *STUK Soetezaal*

☛ **INVITED - SEPPE BAEYENS**

In INVITED mag iedereen het podium op. Ook jij. Dit is je kans! Choreograaf Seppe Baeuens wil, samen met een diverse dansgroep, drie muzikanten en het publiek een gemeenschap vormen. Essentieel onderdeel van deze voorstelling is ROPE, een verbindende slang van 65 meter, gecreëerd door kunstenaar Ief Spincemaille. Alleen al om te zien wat hiermee gebeurt moet je gaan kijken.

Kanalen die al een scheldwoord in de mond nemen of volwassen content brengen, zagen hun inkomstenstroom grotendeels teruggeschroefd worden

en uitlatingen keek, veranderde hij meer in een persoonlijkheid en zorgde hij meer voor interactie tussen hem en de kijkers. Ondertussen is hij meegeëvolueerd met de trends en heeft hij zowel een reactieformat, een meme review — maar heeft hij ook een maandelijks halfuur durende leesclubvideo.

Een van zijn streams was de grote katalysator voor de Adpocalypse en verschillende controverses rond zijn video's hebben hem in verschillende media in slecht daglicht geplaatst — zo maande de schutter in Nieuw-Zeeland iedereen aan om niet te vergeten zich te abonneren op Pewdiepie.

Daartegenover staat dan weer dat hij geregeld liefdadigheidsstreams uitbrengt en daarbij vele duizenden dollars richting goede doelen doorsluit. Maar bovenal ligt de charme en het succes van Pewdiepie in het feit dat hij enorm herkenbaar is — zoals een Acid of Enzo Knol voor ons als Nederlandstaligen.

15 minutes of fame

Ook lijkt hij de uitzondering op de vergankelijkheid die de meerderheid van YouTubers lijken te bezitten. Andy Warhols 'fifteen minutes of fame'-uitspraak lijkt immers nergens relevanter

dan bij de YouTubers die enorm snel de bekendheid in kunnen schieten, maar net zo snel weer uit de gratie kunnen vallen - zoals de hele James Charles-affaire van vorige week ons toonde (waarbij hij drie miljoen volgers verloor in een week tijd, red.)

Naast een kerkhof voor gevallen sterren — waaronder vaak 'vluchtelingen' van andere (uitgestorven) media zoals Vine of Tik Tok — kan een YouTube-carrière ook dienen als springplank voor andere creatieve media. Getuige daarvan *Eighth Grade*, de eerste langspeler van Bo Burnham die bekend werd door zelfopgenomen muziekparodieën. En dan zouden we nog bijna vergeten dat we zonder YouTube geen Justin Bieber hadden gekend.

Met de komst van 'artikel 13' (van de Europese copyrightwet red.) en het verstrengen van de gemeenschapsregels, is het nog maar de vraag of YouTube dergelijke supersterren kan blijven uitspuwen, en of dergelijke maatregelen een invloed zullen hebben op de creatieve smeltkroes die het huist.

Wat wel buiten kijf staat is dat YouTube in amper vijftien jaar een begrip geworden is in de internetcultuur en een leven zonder haast ondenkbaar geworden is.☺

[muziek] 22 mei, *Het Depot*

☛ **MOTORPSYCHO**

Rockende Noren in zicht! Deze psychedelische rockgroep heeft een flinke cultstatus opgebouwd, en twintig albums uitgebracht. Met een nieuw album zakken ze af naar Het Depot om daar nog eens hun livereputatie waar te maken. De eerdere muziek van Motorpsycho wordt omschreven als hardrock, psychedelica, avant-garde, metal, progrock en spacepop. We hebben geen idee wat we precies moeten verwachten van het nieuwe album, maar het optreden zal zeker goed zijn.

[muziek en film] 25 mei, *STUKcafé*

LEUVEN NORTHERN STAR: MY GENERATION

Een topavond voor al wie fan is van de sixties. De zesde editie van dit minifestival trapt af met 'soulfood' en muziek in het STUKcafé. Vervolgens kan men kijken naar de film *My Generation* in Cinema ZED, waarin filmicoon Michael Caine u meeneemt naar de Swinging Sixties, vol nostalgie. Misschien niet onze generatie, maar wel een topgeneratie! Vervolgens kun je nog even goed dansen op de ska en soul van allerlei artiesten die wij totaal niet kennen, maar vast de moeite waard zijn.

[muziek, volksfeest en dansen dansen] 29 mei 19u, *STUK*

STUK EINDFEEST

STUK sluit het seizoen traditiegewijs af met een topfeestje. Deze keer is dat een echt volksfeest, met barbecue, kermis, dj-set met pannenkoeken (met pannenkoeken!) en een festival met muzikale acts als Shht en Borokov Borokov. Voor wie de volgende dag niet blokt is er vanaf 00:00 de mogelijkheid om nog eens goed te dansen en die examenstress volledig kwijt te raken.

[muziek] 29 mei 20u, *Het Depot*

ST. PAUL & THE BROKEN BONES

Voor wie nog een beetje extra soul wil na Leuven Northern Soul, of die avond al iets anders had, is er nog een buitenkansje in het Depot met St. Paul & The Broken Bones. Een band met een unieke sound, maar ook een sterke link naar soulvedetten van de sixties en seventies. Een kalmer feestje dan dat in het STUK, maar daarom niet minder de moeite waard. Met de prachtstem en het charisma van frontman Paul Janeway wordt het sowieso een topconcert. Daarnaast draagt deze St. Paul ook graag glittergewaden, dus je kunt ook gewoon voor het zicht gaan. ☺

ONDERHOND

De Olympische Spelen van onze jeugd

door [Benno Debals](#)

Op een nacht was ik door Youtube aan het scrollen, toen ik opeens knikkers zag passeren. Een nieuwe wereld ging voor me open. Ik presenteer u: de Marblelympics, de enige sport die ertoe doet.

Sport. Het blijft een onderwerp waar velen, als niet iedereen, onder ons iets mee hebben. De ene kijkt naar voetbal, de andere naar wielrennen, en dan heb je ook nog die ene elite kerel die naar snooker kijkt omdat dat 'niet mainstream' is. Hoe je het ook draait of keert, niemand is het ooit eens over de vraag: 'wat is de beste sport?' Maar laat ons er voor eens en voor altijd een definitief antwoord op geven: de beste sport ter wereld is met verve het knikkeren.

En daar heeft onze goede, doch voor menig student onbekende, vriend Jelle Bakker minstens iets mee te maken. Op zijn Youtube-kanaal met de onthullende naam *Jelle's Marble Runs* organiseert hij jaarlijks de *Marblelympics*, een sportevenement waar zelfs de Olympische Spelen van denken: 'konden wij maar zo goed zijn als die knikkers'.

En terecht. De *Marblelympics* brengen spanning, drama, fotofinishes en sportiviteit. Passie en vuur, emotie en verdriet. Van de openingsceremonie langs het bobsleeën, het verspringen, de vijf meter sprint of het curlen om uiteindelijk aan te komen bij de eindceremonie. Een perfect evenement, met competitieve teams en nog competitievere fans.

Het productioniveau van deze filmpjes ligt dan ook ongelooflijk hoog. Uitgebreide stadia worden gebouwd uit Lego en ander speelgoed, teams worden gepersonifieerd via supportersgroepen en uiteenlopende teamnamen, en commentaar, aangereikt door de zoetgevooisde stem van Greg Woods, wordt voorzien zonder enig scheutje ironie of *bias* en met de correcte porties *fun*

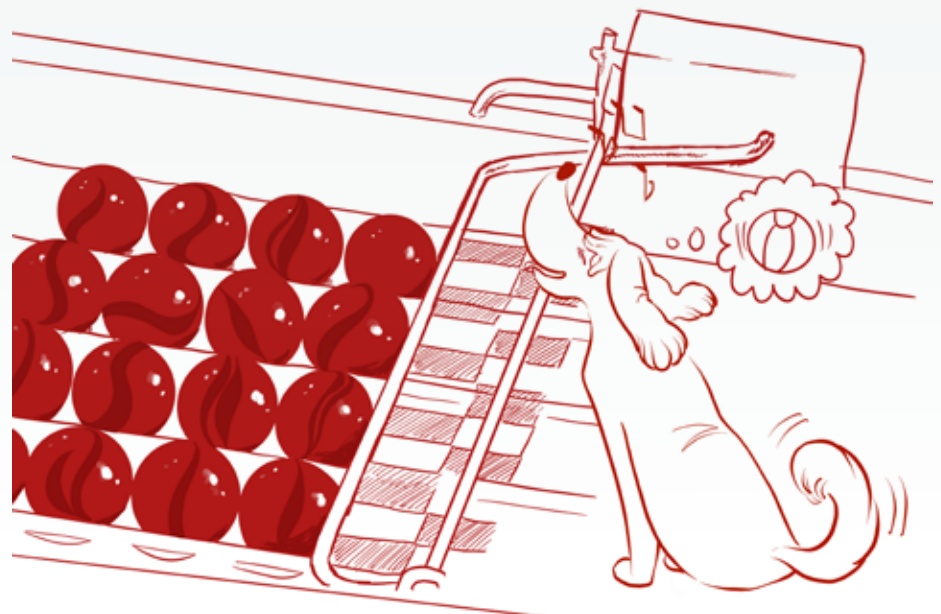
en drama. Het lijkt allemaal wat knikkers voor de zwijnen gooien, maar het is net dat productieniveau dat je bij de Spelen houdt.

Die personificatie van de teams is wat van deze spelletjes echte Spelen maakt. Hoe je, uiteindelijk, toch begint te supporteren voor een team. De *Oceanics* hebben een ironische reputatie van zwak te zijn in waterevenementen, de *O'rangars* krijgen de status van de meest onaangename fanbase te hebben, de *Limers* zijn de relschoppers en de *Midnight Wisps* spelen consequent vals. We creëren een narratief voor een sport die, in se, wordt bepaald door niets anders dan puur geluk.

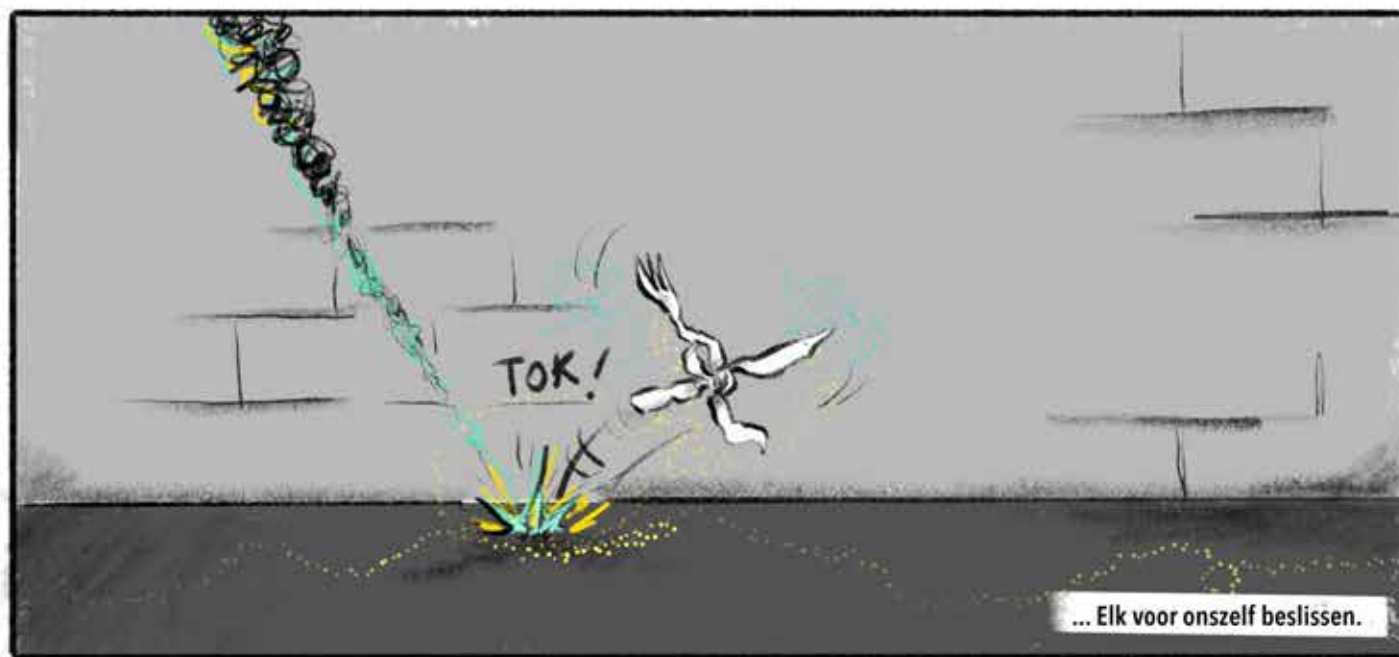
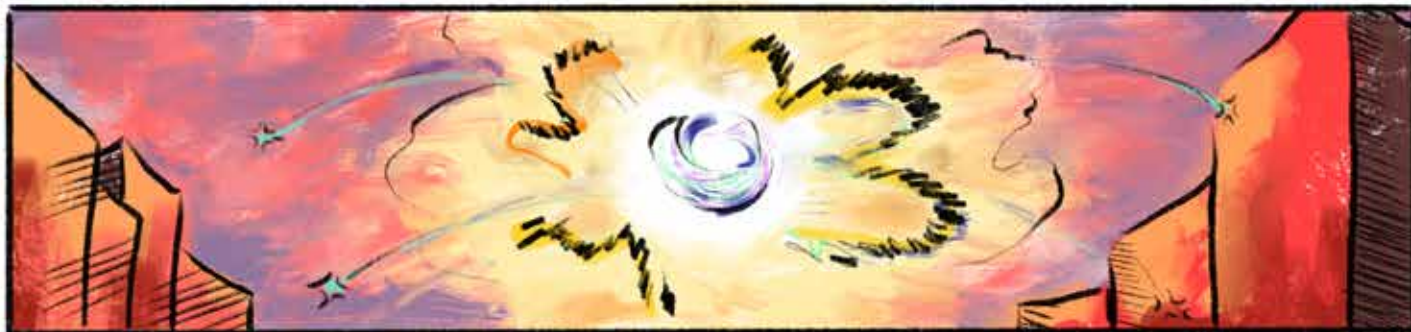
Ook de fans in het stadion worden vermenselijkt door hun aanstekelijk gejuich (*#GOOOOOO'rangars*) en occasioneel geprotesteerd. Wanneer ze het niet eens zijn met de ref en beginnen te vechten met elkaar, voelen we onze innerlijke Anderlechtsupporter weer helemaal naar boven komen.

Jelles kanaal is het exacte tegengestelde van pro wrestling. Wanneer je als kind naar van die stoere worstelaars kijkt, denk je dat het allemaal echt is tot je doorhebt dat het fake is. Maar de *Marblelympics* begin je te bekijken en je denkt dat het slechts een hoopje knikkers is, maar hoe meer je ernaar kijkt, hoe meer je begint in te zien dat het om een echte competitie gaat.

Het mag dan wel allemaal een uit de hand gelopen grol zijn, maar hoe je het ook draait of keert, de *Marbelympics* zijn en blijven sport. Het is echt zolang je gelooft dat het echt is. ☺

DE ONGELOOFLIJKE MAAR **WAARGEBEURDE** VERHALEN VAN VORKMAN

'Elke keer dat zoiets gebeurt, is dat een hel'

Ondanks een emotioneel zware slotklim blikt minister van Justitie Koen Geens tevreden terug op zijn regeerperiode. 'Dat men het ons maar eens nadoet!'

door [Jef Cauwenberghs](#) en [Daan Delespaul](#)

Even leek het of hij alsnog zijn Waterloo zou kennen op een zucht van 26 mei. 'Ik heb van in het begin gezegd dat dit een departement is waar je continu op de schopstoel zit.' Geens vertelt het met een sereniteit die in geen lichtjaren doet vermoeden dat hij zich al bijna een week in het oog van een nationale storm bevindt.

Het was nochtans bang afwachten of dit interview wel zou doorgaan. Enkele dagen voor dit gesprek werd het levenloze lichaam van Julie Van Espen teruggevonden in het Albertkanaal. Het vervolg kent u. De emotie van de publieke opinie richtte zich al snel op vrouwe Justitia. De christendemocratische nestor mocht in alle media komen uitleggen waarom een veroordeelde recidivist in godsnaam op vrije voeten rondliep.

Vlaams Belang eiste zijn hoofd op een zilveren schoteltje. Het woord 'ontslag' viel meerdere malen, maar tot een exit vlak voor de finish kwam het vooralsnog niet. En dus werden we zoals afgesproken toch op het kabinet in Brussel verwacht, in de schaduw van een Justitiepaleis in de stellingen.

'Volgens de buitenwereld is het vaak "weer eens justitie". Alsof de doelman fout heeft aan elk doelpunt'

We kunnen er niet omheen dat dit een bijzonder turbulente week was. Is het door uw hoofd gegaan dat het wel eens uw laatste als minister van Justitie kon zijn?

'Goh, het is niet de eerste keer dat men om mijn ontslag vraagt deze legislatuur. Ik denk elke keer na over wat mijn rol in het verhaal is. Kon ik hier concreet iets aan doen? Er worden

in België een miljoen rechterlijke beslissingen per jaar genomen. Als ik mijn ontslag indien en volgende week neemt een onafhankelijke rechter een andere betwiste beslissing, dan wordt van de volgende minister eigenlijk hetzelfde verwacht. De vraag is wat dat oplost.

Misschien bent u ook wel gewoon tegen uw eigen ambitie opgelopen. In 2014 maakte u de belofte om de maximale doorlooptijd tot één jaar te reduceren. Volgens voormalig vrederechter Jan Nolf had u die belofte beter niet gedaan.

'Ik stel vast dat dat ongeveer de doorlooptijd is in de meeste rechtbanken van eerste aanleg. Er zijn een tweetal Hoven van Beroep die een hogere doorlooptijd hebben, maar die waren voordien al niet goed. Men mag bovendien niet vergeten dat de doorlooptijd over één aanleg gaat. Dus niet vanaf de eerste aanleg tot cassatie en terug. Ook in deze zaak ging het niet over drie jaar, he. Nogmaals, zonder dat ik goedkeur hoe het verlopen is.'

Was dit de moeilijkste week uit uw regeerperiode?

'Wij mensen hebben natuurlijk altijd iets dat ons bindt aan het meest recente. Ik heb in deze legislatuur veel meegemaakt. Er waren gevangenisstraffen van twee maanden die in Wallonië heel heftig waren. Ik heb twee keer aanslagen meegemaakt: zowel in Zaventem en Brussel-Maalbeek als in Luik vorig jaar. Elke keer dat zoiets gebeurt, is dat een hel. Maar in vergelijking met het lot van die mensen is dat niet belangrijk en is dat iets dat je heel sterk moet relativeren voor jezelf.'

Laten we eens terugblikken op die voorbije regeerperiode. Bent u tevreden over het geleverde werk?

'In de meeste zaken die ik wilde doen, ben ik geslaagd. Om de twee weken lag er wel een nieuw wetsontwerp klaar in het parlement. Binnen het milieu vinden ze dat het te snel ging, erbuiten

dat het te traag was. Dat is een moeilijke paradox. Justitie is een zeer onbekende sector: iedereen praat erover, maar weinigen weten hoe het er echt aan toe gaat. Volgens de buitenwereld is het vaak 'weer eens justitie'. Alsof de doelmann fout heeft aan elk doelpunt. We hebben nochtans ons best gedaan.'

U haalde persoonlijk de beste punten in het regeringsrapport van De Standaard, maar enkele collega's haalden het gemiddelde sterk naar omlaag. Waar liep het mis in deze coalitie?

'Om te beginnen is het voor Franstalige collega's niet zo gemakkelijk om goede punten te halen in een Vlaamse krant. Het aspect van mindere bekendheid speelt mee. Maar om op uw vraag te antwoorden: ik vind oprecht dat deze regering onder die omstandigheden een goede prestatie heeft neergezet. Aan de ene kant van de taalgrens slechts vertegenwoordigd door een enkele partij en in tegenstelling tot de regeringen in de jaren tachtig en negentig niet sterk gesteund door de syndicale zijde. Dat men het ons maar eens nadoet! Mensen beseffen ook te weinig in

welk budgettaire keurslijf wij als regering zitten. De marges zijn klein. Ik weet bijvoorbeeld dat als ik een beetje ruimer in de middelen zou gezeten hebben op Justitie, ik vooruitgang soms zichtbaarder gemaakt zou kunnen hebben. Nu moet je echt met weinig middelen mirakels verrichten.'

Zegt u nu dat uw departement ondergefinancierd is?

'Ik moet met twee woorden spreken: ja in vergelijking met Duitsland en Nederland. Neen in vergelijking met Frankrijk.'

'Groen of geel is makkelijker dan oranje'

Maar in relatie tot uw collega's in de federale regering?

'Ook hier spreek ik met twee woorden: neen in vergelijking met Binnen- en Buitenlandse Zaken. Ja in vergelijking met Volksgezondheid en Pensioenen. Maar die uitgaven groeien automatisch.'

Zegt de verdeling van middelen niet iets over wat deze regering prioritair acht?

'Het zegt vooral iets over de geschiedenis en over hoe we na de Tweede Wereldoorlog terecht meer zijn gaan investeren in sociale zekerheid en volksgezondheid. Dat zie je bijvoorbeeld ook aan de KU Leuven en het universitair ziekenhuis. Dat is wereldklasse.'

'Het belang voor de juridische omgeving is meer iets uit de negentiende eeuw. Dat zie je ook aan onze mooie, klassieke justitiepaleizen en oude gevangenissen. In de twintigste eeuw hebben we vooral ingezet op personeel en de modernisering van andere sectoren. Stel je voor dat je les zou hebben in aula's uit de negentiende eeuw en dat ziekenhuizen gevestigd bleven in godshuizen van die tijd. Dan geef je een imago van oubolligheid mee.'

Hebt u het gevoel dat u Justitie van dat imago af hebt kunnen helpen?

'Ik denk dat we een omslag hebben gemaakt en dat heel wat advocaten, magistraten, notarissen en deurwaarders mee zijn met de verandering. Dat gebeurt in dialoog, want dat is een volstrekt

NAVRAAG

onafhankelijke wereld die onder geen enkel overheidstoezicht staat. Ik kan die mensen enkel meekrijgen indien ik ze overtuig.'

Welke werven laat u achter voor uw opvolger?

'Er liggen in het parlement nog drie grote ontwerpen die niet gestemd zijn: het strafrecht, het goederenrecht en het verbintenisrecht. Dat zijn dus eigenlijk nog heel grote stukken van het burgerlijk wetboek. Dat strafrecht is zo goed als klaar, maar is wel het moeilijkste omdat dat het meest gevoelig ligt in de publieke opinie en in de juridische wereld. Maar alles ligt klaar voor de volgende legislatuur.'

Laten we het eens over de toekomst hebben. CD&V heeft federaal nog geen kandidaat voor het premierschap naar voren geschoven. Volgens de laatste peilingen bent u de populairste kandidaat op dat niveau. Wat zijn de kansen van Geens I?

'Ik ben zeker niet de belangrijkste kandidaat. Hilde Crevits is trouwens veel populairder dan ik en ze is ook het terechte boegbeeld voor onze

campagne. Het is trouwens onze voorzitter Wouter Beke die zulke belangrijke beslissingen neemt.'

Moest het aanbod komen, bedankt u vriendelijk?

'Ik heb al een paar keer gezegd dat ik geen kandidaat ben voor die functie. Dat is ook geen functie waarvoor je je kandidaat kan stellen. Punt.'

Over kandidatuur gesproken. Hendrik Bogaert profileerde zich laatst als mogelijke partijvoorzitter.

'Die functie is niet vacant dus het is nog prematuur om daarover te spreken.'

Hypothetisch dan: ziet u iemand met zijn profiel dat eerder rechts en rebels is voorzitter worden van de christendemocraten?

'Hendrik Bogaert is een zeer goed politicus en een waardevol man. Onze partij is ook een brede volkspartij die voor de ene wat linkser is en voor de ander wat rechtser. Dat is haar charme, dus we moeten niet zeggen dat een voorzitter uit een bepaalde groep moet komen of aan een zeker profiel moet beantwoorden. Maar nogmaals, ik ga daar op dit moment geen uitspraken over doen en ik denk ook niet dat het een bewuste kandidaatstelling was.'

'Ik heb al een paar keer gezegd dat ik geen kandidaat ben voor het premierschap'

Uw partij zakte flink wat procentpunten in onze traditionele Veto-studentenpeiling. Hoe kan CD&V meer jongeren aanspreken?

'Ik denk dat we onze boodschap op een zo fris mogelijke manier moeten brengen. Dat is niet altijd even gemakkelijk omdat het op zich een zeer genuanceerde boodschap is. Ik zeg dikwijls: 'mag ik met twee woorden spreken?' Mensen horen graag één woord. Groen of geel is makkelijker dan oranje. Duidelijke oplossingen voor complexe problemen op een frisse manier voorstellen, is niet gemakkelijk en vraagt tijd. Het is nooit A. Het is altijd A+B-C. Wie dat niet wil zien, maakt zichzelf iets wijs.'

Is het 'moedige midden' dan de oplossing tegen populisme?

'Zeker, ik heb er ook een boek over geschreven. Maar nogmaals: het vraagt om mensen die tijd nemen. Populisme is natuurlijk eenvoudiger als methode, alleen ben ik er zelf niet toe in staat. Het is een belediging naar de mensen toe. Als je kijkt naar het beleid van een populist zal je zien dat hij net hetzelfde doet als de rest of juist helemaal niets.'

Vindt u N-VA een populistische partij?

'Ik zal daarover geen uitspraken doen. Mensen kunnen voor zichzelf beslissen of een partij populistisch is of niet.'

U staat de laatste tijd nochtans scherp tegenover de N-VA. En al helemaal tegenover Theo Francken die u in de Zevende Dag laatst de mantel uitveegde.

'Ik kijk naar wat hij doet en wat hij zegt. Als je mensen publiekelijk harder aanpakt dan je in de realiteit doet... (haalt schouders op). De vraag is wat er inzake asiel en migratie allemaal veranderd is onder Francken. Leg het mij eens uit.'

U lijkt zich vooral aan zijn discours te storen.

'Dat stoort mij natuurlijk. Wij zijn vreemde mensen. Wanneer een migrant om de hoek komt wonen, Nederlands leert en elke dag goeiedag zegt, gaan we betogen wanneer hij wordt uitgezonden. Maar wanneer we duizenden mensen in de Middellandse Zee zien verdrinken, dan is het onze zaak niet meer. Ik begrijp dat ook wel: Empathie moet leefbaar zijn. Maar je moet jezelf ook wel op manuele modus zetten wanneer je de neiging hebt om dingen te retweeten die je nadien niet graag zou herhalen. De oplossing is in de eerste plaats meer en beter Europa.'

Tot slot: wordt justitie door de moord op Julie plots toch nog een belangrijk verkiezingsthema zo vlak voor de stembusgang?

'Ik vind het op zich goed dat justitie een belangrijk thema is. Ik hoop dat het zo is. Het is belangrijk justitie en veiligheid als een prioriteit te beschouwen. Niet alleen door het lippendienst te bewijzen door te stellen dat technologie alles wel zal oplossen. Maar door hier en daar ook mankracht bij te zetten en de middelen anders te verdelen.'

'Daarom dat ik nog wel een mandaat wil. Niet dat ik het verwacht, maar als men het mij nog laat doen, dan in elk geval wel met meer middelen.'

De vraag is of u het nog wel zal doen. De druk op u als persoon is op dit moment toch enorm?

'Ik heb de voorbije vier jaar weinig anders gekend dan zware druk. De vierde maand dat ik hier zat, was er de aanslag op Charlie Hebdo en de schietpartij in Verviers. De derde maand was er een geïnterneerde die euthanasie had verkregen.'

Dus u bent optimistisch dat deze storm net op tijd zal voorbij razen?

'Ik ben realistisch. Verkiezingen zijn niet altijd een volstrekt rationeel gebeuren. Ik denk dat ik heel hard gewerkt heb. Maar ik heb vertrouwen. Ik heb heel hard mijn best gedaan en onder de omstandigheden die de mijne waren, kon het echt niet beter. Iemand anders zou misschien beter gekund hebben, maar ik heb echt alles gedaan wat ik kon.'☺

(Ik heb de voorbije vier jaar weinig anders gekend dan zware druk')

© Bavo Nys

Student kijkt finale GoT ondanks geen enkele episode gezien te hebben: 'zo ben ik mee met de memes'

door [Denno Bebals](#)

Zondag verscheen het laatste aflevering van alombekende reeks Game of Thrones op het kleine scherm. Ook Roel (21) keek naar die finale, zonder dat hij ooit ook maar één aflevering zag.

'Het interesseerde me eigenlijk allemaal niet zo,' vertelt Roel ons in een exclusief interview. 'Eigenlijk ben ik helemaal geen fan van fantasy, of van die Middle-Earth setting achtige films en series. Geef mij maar wat goed vertier als The Office. Maakt zelfs niet uit welke versie.'

Desondanks keek Roel zondagnacht wel naar de finale van Game of Thrones. Wat is er aan de hand? 'Ik probeer me al twee maanden af te schermen van al dat geraas over die dekselse serie, maar ik kon er niet meer omheen. Ik moest mee zijn met de memes. Overal zag ik grappen passeren over incest, kleuters die sneeuwmannen vermoorden en honden die niet geaaid worden. Wie wil nou zijn hond niet aaien?! Ik moest het met mijn eigen ogen gezien hebben.'

Ook zijn sociale status speelde Roel parten. Hij zou zich helemaal onvreemd gevoeld hebben als hij de finale niet had gezien en zich op Facebook zou begeven hebben. 'Als ik de finale niet had gezien, dan zou ik me helemaal onvreemd gevoeld hebben op Facebook. Ik moet ook een beetje mee zijn met de kids he. Ik heb een status als influencer om hoog te houden. Mijn 125 volgers verwachten wel iets van me natuurlijk.'

Later deze week passeert Roel ook nog eens langs de cinema om de laatste Avengers film te zien. 'Ik zou nog niet op een superheldenfilm pissen moest die in brand staan, maar de memes komen mijn oren uit. Ik moet en zal ze verstaan, al verspil ik er drie uur kostbare tijd mee, die ik had kunnen spenderen aan het polijsten van mijn Instagram account.'

KU Leuven vraagt aan de regering meer investeringen voor infrastructuur

Receptiecultuur loopt immers uit de hand

Opkomst eerste RAC Race valt serieus tegen.

Edgar Allan Poep

*Er valt niet mee te sollen
Met het verkiezen van ministers
Maar ratten die hun matten rollen
Da's toch iets sinisters*

Tip van Flip

Liever te dik in de kist dan socialist

Hobby van de week

Op de goei stemmen

Studente breekt Europees record herexamens statistiek

door Ben X

In juni zou Lies (26) voor de 13e keer haar examen statistiek afleggen. Maar door onafgewerkte taken slaagt ze erin haar herexamen nu al te boeken en behaalt zo een Europees record.

Onze sportredactie was het werk van Lies al enige tijd nauwkeurig op de voet aan het volgen. Haar geschiedenis is dan ook niet mis: ze heeft al records op haar naam staan voor snelst ingediende examens (38.27 seconden), meerkeuzevraagexamen met het meeste foutieve antwoorden (134, ze heeft er zelfs enkele vragen voor moeten bij verzinnen) en het origineelst inleveren van een gebuisd examen (opgevouwen als vliegtuigje om van bovenaan de aula het naar de prof te smijten - ze kreeg een 9.34 voor creativiteit van de jury aanwezig en een 1 van de prof).

De prestatie op zich is dan ook geen verrassing. Wat wel opmerkelijk is, is de timing. Haar eerste zit is pas op 15 juni, maar toch hebben we vandaag al het nieuws gekregen dat ze haar record op zak heeft. We vroegen om verduidelijking: 'Mijn eindproject voor statistiek moest afgelopen woensdag ingediend worden. Ik had me echter van week vergist, waardoor ik nu een automatische NA (*Niet Aanwezig, red.*) score zal krijgen bijgevolg zeker ben van een herexamen.'

Lies heeft gemengde gevoelens over haar prestatie: 'Het is natuurlijk een mooie toevoeging aan mijn palmares. Statistiek is een moeilijke discipline in deze sport en ik ben dan ook trots dat ik deze prestatie op mijn naam kan schrijven. Langs de andere kant is het weer uitkijken naar wat mijn ouders erover te zeggen hebben. Hun steun heb ik vooralsnog nooit ontvangen. Jammer maar het zij zo.'

Of het wereldrecord van 15 examenkansen van de Amerikaanse Sharissa Weatherford te hoog gegrepen is? 'Dat denk ik niet. Het is natuurlijk een monumentaal record dat al bijna een halve eeuw stand houdt, maar ik ben op goede weg. We moeten blijven dromen. Zoals J. Cole het zou zeggen: 'if you ain't aim too high, then you aim too low.'

Minecraft viert tienjarig bestaan met exclusieve editie met moeilijkst behaalbare achievement

In tegenstelling tot de studentenstem, heeft de sp.a het Eurovisiesongfestival niet gemist

Bedankt!

Voor zowel de inhoud van ons magazine als voor de vele artikels op *veto.be* rekenen we wekelijks op veel medewerkers. Dit jaar mochten we weer veel nieuw en oud bloed verwelkomen, waarvoor we heel dankbaar zijn. Een dikke merci aan al die schrijvers, tekenaars, fotografen, vormgevers, humoristen, raadgevers en kaaskrokettenfretters. Dankzij jullie was dit weer een topjaar!

Ruben Algoet
Jeroen Baert
Emmanuel van der Beek
Ynse Bergans
Astrid Bostoën
Gilles Bouttens
Klaas Van den Broeck
Tuur De Bruyn
Jef Cauwenberghs
Laurien Ceuterick

Floris Collet
Mira Colpaert
Jan Costers
Frank Claikens
Vincent Cuypers
Jurian Cuypers
Mathilde Dams
Benno Debals
Anne-Leen Declercq
Margot Delaet

Daan Delespaul
Bart Demeulemeester
Thomas Denoulet
Guillaume Deprez
Tom Dinneweth
Jolien De Donder
Korneel Van Dooren
Victor Van Driessche
Mikhail Efimenko
Mirjam Eren

WO 29 MEI 19:00 → 06:00

STUK EINDFEEST

W
WW.
STUK.BE

stuk

FESTIVAL ● CONCERT ● BBQ
● CLUBSTUK BY NACHT ●

STUK sluit het seizoen af met een knaller van een feest! Om 19u geven we het startschot met een overheerlijke bbq, een bizarre kermis en een singalong met **Allez Chantez**. Daarna gaan we in festivalmodus met verrassende, muzikale acts (van o.a. **Borokov Borokov & Shht**) en clubben we tot het ochtendgloren met de Londense dj's **Tasker** en **re:ni** (**clubSTUK** gecureerd door **nacht**).

TICKETS & INFO: STUK.BE
VVK: €8/5* – KASSA €10

*MET STUKKAART OF CULTUURKAART KU LEUVEN

colofon

Ira Gielis
Rani Goelen
Luz Goossens
Nelis Van Hassel
Arthur Hendrikx
Lana Van den Heuvel
Nelis Jaspers
Pieter Jaspers
Tosh Joostens
Karaska
Aaleks Kasemi
Tijds Keukeleire
Josje Kerkhoven
Willem Konings
Esther Lamberigts
Justine Lambrechts
Philip Lammens
Arne Van Lautem
Jolien Lavigne
Jonas De Leeuw
Ana Van Liedekerke
William Massy
Jander Van Meerbeek
Hans De Mey
Gretl Michielsen
Zourab Moussaev
Vinsent Nollet
Bavo Nys
Theti Osimo
Lien De Proost

Anneka Robeyns
David Robeyns
Aaron Roelants
Abel Romkes
Daphne de Roo
Charlotte De Roo
Jan Rosseel
Noa Rousseau
Joppe Ruts
Kaylan Saro
France Schils
Nora Sleiderink
Astrid Soetewey
Arne Sonck
Stan Spruyt
Martijn Stoop
Stijn T'Kindt
Hanne Tollenaere
Sjaak Tromp Meesters
Josefien Truyers
Nynke van Uffelen
Charlotte Vekemans
Kirsten Verhaegen
Louis Versweyveld
Jan Vinken
Geert Vanden Wijngaert
Jens Wynants
Stijn Winkels
Thomas Winters

Vinsent Nollet
hoofdredacteur
vinsent@veto.be
@vinsentnollet

Daphne de Roo
redactiesecretaris
daphne@veto.be
@daphneferoo

Daan Delespaul
redacteur Internationaal
daan@veto.be
@DDelespaul

Lien De Proost
redacteur Sociaal
lien@veto.be
@ProostLien

Rani Goelen
redacteur Student
rani@veto.be
@Ranigoelen

Jan Costers
redacteur Cultuur
jan@veto.be
@Jcosters

Anneka Robeyns
redacteur Beeld
anneka@veto.be
@AnnekaRobeyns

Benno Debals
redacteur KU Leuven
benno@veto.be
@BennoDebals

Vincent Cuypers
redacteur Opinie
vincent@veto.be
@v_cuypers

eindredactie Arne Van Lautem, Mathilde kaaskrokrotdag Dams, Daphne de Roo, Lien kusjesdag De Proost, Vinsent de dag des oordeels Nollet, Anneka Robeyns, Frank poeperkesdag Claikens, Benno complimentjesdag Debals, Jan Chinees kerstmis Costers, Philip Koning Filip zijn verjaardag Lammens **vormgeving** Daphne de Roo **cover** Anneka Robeyns **schrijvers** Jan Costers, Vinsent Nollet, Lien De Proost, Arne de dag waarop het zonlicht niet meer scheen Van Lautem, Rani Goelen, Ana Van Liedekerke, Benno Debals, Tijds mijn verjaardag Keukeleire, Daan 14 maart Delespaul, Daphne de Roo, Jef vrijdag Cauwenberghs, Tom Dinneweth, Mathilde Dams, Vincent Cuypers, Victor Van Driessche, Josefien De eerste bbq van het jaar Truyers, Abel Sint-Juttemis Romkes, Jens Wynants, Arthur Hendrickx, Frank Claikens **illustratoren** Anneka Robeyns, Guillaume Deprez, Anne-leen dag der Eurosong homeparties Declercq, Kaylan Saro **fotografen** Kirsten Verhaegen, Vinsent Nollet, Bavo Nys, Rani Goelen, Jan Rosseel **strip** Anneka Robeyns, Theti Osimo, Philip Lammens, Guillaume Deprez, Ruben Algoet **KU Leuven** Benno Debals, Frank Claikens, Vinsent Nollet **v.u.** Daphne de Roo

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO. Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze Redactievergadering, elke vrijdag om 16u op de tweede verdieping in de 's Meiersstraat 5; of stuur een mailtje naar veto@veto.be met een antwoord op de vraag 'Wat is je favoriete feestdag?'

In de wiskunde heet het een verzameling.
In de sociologie een groep. In de antropologie
een stam.

Bij KU Leuven is het
een onschatbaar netwerk.

Bijna afgestudeerd? Als kersverse alumnus van KU Leuven ben je bepaald in goed gezelschap. Wereldwijd heb je contact met zo'n 300 000 slimme koppen, die heel wat gemeen hebben: een briljant stel hersenen, een open geest en een onwrikbare ethiek. Maar je kunt ze ook live ontmoeten, op selecte events, boeiende reizen en leerrijke lezingenreeksen. Dat is prettig én nuttig. Want een netwerk is al even waardevol als een diploma.

Ga naar www.welkomalumni.be